

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Varför vill ingen jobba med försörjningsstöd?

En studie om socionomstudenters intresse för arbetet

Sofie Svensson

Kandidatuppsats SOPA63
HT 2018
Handledare: Anna Tegunimataka

Abstract

Author: Sofie Svensson.

Title: Why doesn't anyone want to work with social assistance? A study on social work students' interest in the field.

Supervisor: Anna Tegunimataka.

Assessor: Malin Arvidson.

This study examined the interest in working with social assistance among 211 Swedish BSW (Bachelor of Social Work) students. It also focused the relationship between the students' interest and i) their prior work experience in the field, ii) their attitudes towards the Swedish social assistance system and iii) their attitudes towards the work situation within the field of social assistance. This was examined through a survey distributed to students. The results suggested that the students had limited interest in working with social assistance. Students with personal experience of working with social assistance were slightly more interested than those lacking such experience, but the differences were small. The students' limited interest in working with social assistance correlated with their negativity towards the work situation within the field. This suggested that primary challenges for today's employers, who are struggling to attract social workers to the field of social assistance, are to respond to these presumptions and find ways to attract students to the field. Another challenge is to ensure that students willing to work with social assistance remain interested even after gaining experience. Lastly, the students were generally positive towards the social assistance system, but had limited interest in working with social assistance themselves. A possible interpretation of this result was that today's BSW students do not necessarily see their own future within the traditional welfare state professions, despite being positive towards the services performed within the welfare state (e.g. the administration of social assistance).

Key words: interest, social assistance, social work student, work experience, working situation.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Problemformulering.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställningar	3
1.4 Begreppsdefinitioner.....	3
2 Bakgrund	4
2.1 Försörjningsstödet som bidragsform	4
2.2 Organiseringen av arbetet med försörjningsstöd	4
3 Kunskapsläge	5
3.1 Socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med fattiga	5
3.2 Intresset och erfarenhet av arbete med försörjningsstöd	6
3.3 Intresset och inställningen till försörjningsstödssystemet	7
3.4 Intresset och synen på arbetssituationen på försörjningsstöd	8
4 Teori	9
4.1 Careership: en produkt av individens samhällssyn.....	9
4.2 Intresse som begrepp och teori	9
4.3 Försörjningsstöd som ingångs- och exitområde	10
5 Hypoteser	11
6 Metod	13
6.1 Ontologisk och epistemologisk utgångspunkt	13
6.2 Metodologiska överväganden	13
6.3 Urval	14
6.4 Operationalisering av frågeställningarna	15
6.5 Enkäten	17
6.5.1 Innehåll	17
6.5.2 Form.....	17
6.6 Mättningsvaliditet	18
6.7 Utdelning av enkäter	18
6.8 Bearbetning av insamlat material	19
6.8.1 Konstruktion av index.....	19

6.8.2	Analysförfarande	21
6.8.3	Signifikanstest.....	23
6.8.4	Bortfallsanalys	24
6.9	Forskningsetiska överväganden	25
7	Resultat	26
7.1	Grundläggande statistik om studenterna.....	26
7.2	Grundläggande statistik om studenternas intresse	27
7.3	Intresset i relation till studiens bakgrundsfaktorer.....	29
7.3.1	Intresse och kön	29
7.3.2	Intresse och partipolitiska sympatier	29
7.3.3	Intresse och ålder	30
7.3.4	Intresse och termin.....	31
7.4	Intresset i relation till erfarenhet av arbete med försörjningsstöd	32
7.5	Studenternas inställning till försörjningsstödssystemet	33
7.6	Intresset i relation till inställningen till försörjningsstödssystemet	34
7.7	Studenternas syn på arbetssituationen på försörjningsstöd.....	38
7.8	Intresset i relation till synen på arbetssituationen på försörjningsstöd	39
7.9	Sammanfattning av studiens resultat	46
8	Diskussion	47
8.1	Ointresserade studenter: idéer för vidare forskning.....	47
8.2	Studenter med erfarenhet: få men intresserade	48
8.3	Intresset och inställningen till systemet: ambitioner bortom välfärdsstaten?	49
8.4	Intresset och synen på arbetssituationen: studiens starkaste samband	50
8.5	Slutsats	52
	Källförteckning	53
	Bilaga 1: Informationsbrev	56
	Bilaga 2: Enkät.....	57
	Bilaga 3: Tabeller.....	60

1 Inledning

1.1 Problemformulering

Den svenska välfärdsstaten hanterar en mängd samhällsfunktioner som barnpassning, äldreomsorg och ekonomiskt stöd vid sjukdom. Välfärdsstaten expanderade kraftigt under decennierna efter andra världskriget (ca 1945–1980) (Nygård 2013, s. 95ff.). Perioden präglades av en stark tilltro till detta system (Eriksson & Karlsson 2016, s. 13). Den kan därför beskrivas som välfärdsstatens ”gyllene årtionden” (Nygård 2013, s. 103f.). Under 1970-, och 1980-talen växte skepticismen mot dessa lösningar. I nyliberalistisk anda kritiserades statens inflytande över ekonomin. Detta, tillsammans med lågkonjunkturen under 1990-talet, ledde till omfattande nedskärningar i socialförsäkringssystemen (ibid.).

En av välfärdsstatens funktioner är att, via försörjningsstöd, erbjuda ekonomisk hjälp till den som inte kan försörja sig på annat sätt (Nygård 2013, s. 43). Handläggningen av försörjningsstödet utgör ett viktigt arbetsfält för socialarbetare i Sverige. En majoritet av de tjänstemän som utför detta arbete är nämligen socionomer (Stranz 2007, s. 11). Idag har hela 63 % av Sveriges socialarbetare erfarenhet av arbete med försörjningsstöd (Dellgran och Höjer 2005). Samtidigt visar en kartläggning gjord av Sveriges kommuner och Landsting (SKL) att var tredje kommun har svårt att rekrytera nyutexaminerade socionomer till detta arbete, medan två tredjedelar har svårt att rekrytera socionomer med minst två års erfarenhet (SKL 2015, s. 11).

Dagens socionomstudenter är alltså tänkta att utgöra framtida arbetstagare på fältet för försörjningsstöd. Därför är det intresseväckande att socionomer idag ofta tycks välja bort arbetet. En stor del av dagens socionomstudenter är också födda efter att kritiken mot välfärdsstaten hade börjat växa sig stark. Till skillnad från en del av dagens socionomer har de inte upplevt välfärdsstatens ”gyllene årtionden”. Även detta skulle kunna påverka deras syn på arbetet. Utifrån dessa förhållanden är det relevant att utforska hur intresserade dagens socionomstudenter är av att arbeta med försörjningsstöd. Detta har inte studerats tidigare. Socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med arbetslösa och fattiga personer har visserligen studerats, men enbart i internationella studier (Krumer-Nevo & Weiss 2006; Weiss et al. 2002). Denna studie är således ensam om att studera intresset för just arbete med

försörjningsstöd, och om att göra det i en svensk kontext. Studien kan på så sätt fylla en kunskapslucka i den existerande litteraturen på området.

För att få en djupare förståelse för fenomenet är det relevant att undersöka hur det påverkas av ett antal faktorer som kan antas ha betydelse för studenternas intresse. En första sådan faktor är studenternas egna erfarenheter av arbete med försörjningsstöd. Tidigare studier (Krumer-Nevo & Weiss 2006; Gorelik et al. 2000; Perry 2003) pekar på att arbete med en viss klientgrupp leder till ökat intresse för fortsatt arbete med denna grupp. Sambandet har dock inte undersökts i Sverige.

Med tanke på att inställningen till välfärdsstaten har förändrats under de senaste årtiondena är det även relevant att undersöka hur studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd förhåller sig till deras inställning till försörjningsstödssystemet. Stranz (2007, s. 128ff.) visar att socialsekreterare och arbetsledare som själva arbetar med försörjningsstöd är positiva till systemet i sin helhet. Detta kopplar författaren till att den som väljer att arbeta med försörjningsstöd också kan antas uppleva att arbetet stämmer överens med dennes personliga värderingar (ibid.). Unikt för denna studie är att den undersöker synen på systemet bland socionomstudenter som ännu inte har valt arbetsplats, snarare än bland socialarbetare som redan arbetar med försörjningsstöd.

Slutligen undersöker studien relationen mellan studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd och deras syn på arbetssituationen på fältet. Enligt Krumer-Nevo och Weiss (2006) finns det ett samband mellan socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med en viss klientgrupp av deras syn på arbetssituationen för denna typ av arbete (ibid.). Med tanke på att socionomer idag i många fall inte tycks uppleva arbetet på försörjningsstöd som tillräckligt attraktivt för att ta anställning är det relevant att undersöka om detta är relaterat till synen på arbetssituationen. Sambandet har inte tidigare utforskats för just arbete med försörjningsstöd.

1.2 Syfte

Studiens syfte är att – utifrån intresse som teoretiskt begrepp – undersöka hur intresset av att arbeta med försörjningsstöd ser ut bland socionomstudenter. Genom att undersöka fenomenet bland socionomstudenter i Lund och Malmö, som utgör en del av samtliga socionomstudenter i Sverige, syftar studien till att kartlägga statistiska samband som kan ge ökad förståelse för de svårigheter som idag föreligger vid rekryteringen av socionomer till arbetet med försörjningsstöd.

1.3 Frågeställningar

Studien genomförs utifrån följande frågeställningar:

1. Hur ser socionomstudenters intresse av att arbeta med försörjningsstöd ut?
2. Hur ser relationen mellan studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd och deras erfarenheter av arbete med försörjningsstöd ut?
3. Hur ser relationen mellan studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd och deras inställning till försörjningsstödssystemet ut?
4. Hur ser relationen mellan studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd och deras syn på arbetssituationen på försörjningsstöd ut?

1.4 Begreppsdefinitioner

Begreppet *socionomstudent* avser en person som vid studiens genomförande studerar socionomprogrammet vid ett universitet eller en högskola i Sverige.

Försörjningsstöd, synonymt med ekonomiskt bistånd och tidigare kallat socialbidrag, är ett behovsprövat bidrag som kan beviljas först när den enskilde inte kan försörja sig på annat sätt (Socialstyrelsen 2013, s. 11ff.).¹

Begreppet *försörjningsstödssystem* syftar på hur försörjningsstödet regleras och organiseras i Sverige i allmänhet. Det innefattar bland annat att bidraget hanteras av socialarbetare på kommunala socialförvaltningar och att mottagare av försörjningsstöd i en del fall behöver delta i aktiveringsprogram för att vara berättigade ersättning (Minas 2008a, s. 157).

Att *arbeta med försörjningsstöd* definieras som att lönearbeta på socialtjänsten och utföra alla eller några av de arbetsuppgifter som i kommunen hör till arbetet med försörjningsstöd. Arbetet består i första hand av att bedöma medborgares rätt till bistånd (Stranz 2007, s. 53). Det kan även innefatta stödjande samtal med klienter och kontroll av klienternas deltagande i olika aktiveringsprogram (Nyblom 2011, s. 348ff.).

Begreppet *intresse* definieras som en individs benägenhet att närma sig eller syssla med en viss företeelse. Intresset utvecklas över tid och sammanfaller med positiva känslor gentemot fenomenet respektive kunskap om fenomenet, samt med att fenomenet värderas högt av individen i fråga (Rotgans 2015, s. 69).²

¹ En utförligare beskrivning av försörjningsstödet som bidragsform finns på nästa sida.

² En utförligare beskrivning av intressebegreppet finns på s. 9–10.

2 Bakgrund

2.1 Försörjningsstödet som bidragsform

Försörjningsstödet kan beskrivas som samhällets yttersta skyddsnät (Socialstyrelsen 2013, s. 11). Det fungerar som ett komplement till andra generella välfärdssystem, men träder in först när andra ersättningar är otillräckliga eller inte beviljas (Socialstyrelsen 2013, s. 11 ff.). Det skiljer sig alltså från andra ersättningar i socialförsäkringssystemet på så sätt att det enbart utgår till den som ”efter en individuell behovsprövning identifieras som behövande” (Minas 2008a, s. 149).

Prövningen av rätten till försörjningsstöd görs utifrån Socialtjänstlagen (SoL). I 4 kap. 1 § SoL skrivs att ”den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt”, och att den enskilde därigenom ska ”tillförsäkras en skälig levnadsnivå” (SFS 2001:453). Den lägsta möjliga ersättningsnivå som kan anses motsvara en sådan skälig levnadsnivå ska enligt 4 kap. 3 § SoL fastslås årligen av regeringen. Denna så kallade *riksnorm* ska baseras på officiella prisundersökningar och innefatta ett antal poster som livsmedel, kläder och förbrukningsvaror (SFS 2001:456).

2.2 Organiseringen av arbetet med försörjningsstöd

Handläggningen av försörjningsstödet sker i stor utsträckning på kommunala socialförvaltningar (Minas 2008a, s. 144f.). Arbetets organisatoriska ram är alltså en byråkratisk organisation. Karakteristiskt för en sådan är enligt Minas (2008a), med hänvisning till Johansson (1992), att organisationen har en hierarkisk struktur, bygger på skriftliga dokument och innefattar en hög grad av specialiserade arbetsuppgifter. Därutöver kan en socialförvaltning beskrivas som en människobehandlande organisation (Minas 2008a). Med hänvisning till Hasenfeldt (1983) belyser Minas (2008a) att det arbete som bedrivs inom sådana organisationer ofta rör djupt personliga frågor för de individer som verksamheten riktar sig till.

I organiseringen av arbetet med försörjningsstöd ingår också diverse ”aktiveringsprogram” för bidragstagarna (Minas 2008a, s. 157). Dessa förutsätter ofta ”mer eller mindre institutionaliserat samarbete” mellan socialförvaltningarna och andra aktörer (ibid.). Enligt en kartläggning gjord av SKL finns det till exempel någon form av kommunal arbetsmarknadsenhet i ca 85 % av Sveriges kommuner

(SKL 2006, s. 27ff.). För bidragstagarna kan aktiveringsprogrammen innebära att de åläggs att vara aktivt arbetssökande, arbetsträna eller delta i praktik för att vara berättigade försörjningsstöd (Nyblom 2011, s. 348ff.). Detta kontrolleras av de socialsekreterare som bedömer rätten till bistånd. Det förekommer även att socialsekreterare har stödjande samtal med sina klienter (ibid.).

3 Kunskapsläge

3.1 Socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med fattiga

I en studie gjord av Weiss et al. (2002) undersöks intresset av att arbeta med nio olika klientgrupper bland socialarbetarstudenter i Israel, USA och Storbritannien. Klientgruppen ”fattiga” har ett medelvärde på ca 3,5 av 5. Detta kan jämföras med att de populäraste grupperna (barn samt ungdomar) har ett medelvärde på ca 4–4,5 medan de minst populära grupperna (kroniskt sjuka samt arbetslösa) har ett medelvärde runt 2,5 (Weiss et al. 2002). Intresset för arbete med fattiga personer är alltså måttligt.

Ovanstående kan tala för att de svenska socionomstudenterna på motsvarande sätt har ett måttligt intresse för arbete med försörjningsstöd. Försörjningsstöd är nämligen ett av de få områden där man som socionom uteslutande har kontakt med klienter som kan kallas fattiga (i den meningen att de är beroende av samhällets resurser för att klara sin försörjning och även med sådan hjälp enbart når upp till en så kallad ”skälig” levnadsnivå). Detta talar för att intresset av att arbeta med fattiga klienter har likheter med intresset av att arbeta med försörjningsstöd. Det är dock också möjligt att de svenska studenternas syn på arbete med försörjningsstöd skiljer sig från deras bild av arbete med fattiga klienter i allmänhet.

Ett annat resultat finns i Krumer-Nevo och Weiss (2006) studie om israeliska socialarbetarstudenters inställning till att arbeta med fem olika klientgrupper. Författarna finner att gruppen ”arbetslösa och fattiga” utgör den näst populäraste klientgruppen bland studenterna (Krumer-Nevo & Weiss 2006). Även Limb och Organista (2006) finner att socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med fattiga är stort. Tillsammans med behandlingsarbete samt arbete med barn och unga utgör arbete med fattigdom ett av de tre populäraste yrkesområdena bland de masterstudenter i socialt arbete som har undersökts i studien (Limb & Organista

2006). Detta gäller både när utbildningen påbörjas och när den avslutas (ibid.). Utifrån ovanstående resonemang kan detta peka på att socionomstudenterna i denna undersökning på liknande sätt har ett stort intresse av att arbeta med försörjningsstöd. Detta trots att det är möjligt att inställningen till arbete med försörjningsstöd inte kan likställas med inställningen till arbete med fattiga i allmänhet.

3.2 Intresset och erfarenhet av arbete med försörjningsstöd

Gorelik et al. (2000) finner att erfarenhet av arbete med en viss klientgrupp sammanfaller med intresse av fortsatt arbete med gruppen. Författarnas studie visar nämligen att studenter som själva har arbetat med äldre är mer positivt inställda till att fortsätta att arbeta med gruppen (ibid.). Detta samband gäller både för studenter som studerar gerontologi (läran om åldrandet) och för de som inte gör det, även om gerontologistudenterna generellt har ett betydligt större intresse av att arbeta med gruppen (Gorelik et al., 2000).

På liknande sätt finner Perry (2003) att studenter i socialt arbete som har arbetat med fattiga och hemlösa personer under sin praktik har ett större intresse för fortsatt arbete med gruppen, jämfört med studenter som saknar sådan erfarenhet. Detta menar Perry (2003) kan bero på att studenterna själva söker sig till arbetsplatser där de kommer i kontakt med grupper som de redan tidigare var intresserade av. I relation till denna undersökning pekar studierna på att de socionomstudenter som har egna erfarenheter av att arbeta med försörjningsstöd är mer intresserade av att fortsätta detta arbete.

Krumer-Nevo och Weiss (2006) framhäver att intresset inte enbart påverkas av erfarenheten i sig, utan också av studenternas upplevelser av denna erfarenhet. Författarna finner nämligen att två av de fem faktorer som i hög grad samvarierar med socialarbetarstudenternas intresse av att arbeta med specifika klientgrupper har att göra med studenternas faktiska upplevelser av arbetet (ibid.). Intresset är större dels bland studenter som uppfattar arbetet med gruppen som en positiv erfarenhet, och dels bland studenter som uppfattar att arbetet med gruppen har bidragit till deras personliga utveckling (Krumer-Nevo & Weiss 2006). Detta talar för att intresset även påverkas av studenternas uppfattningar om arbetets innehåll och kvalitet, vilket inte undersöks i denna studie.

3.3 Intresset och inställningen till försörjningsstödssystemet

Stranz (2007, s. 129) framhäver att det faktum att handläggare som arbetar med försörjningsstöd har valt att arbeta inom just det området talar för att verksamheten är förenlig med deras personliga värderingar. Detta menar Stranz (2007) inte nödvändigtvis behöver betyda att de har ett mer liberalt förhållningssätt till försörjningsstödet än andra, men samtidigt är det enligt författaren inte troligt att de uppfattar det som något icke önskvärt.

Författarens enkätundersökning bekräftar att socialsekreterare och arbetsledare som arbetar med försörjningsstöd i sin helhet uppfattar systemet som legitimt. Till exempel menar enbart ca 7 % att det förekommer mycket bedrägeri bland bidragstagare (Stranz 2007, s. 130ff.). Ungefär hälften av respondenterna menar att det finns personer som är berättigade försörjningsstöd, men som avstår från att ansöka (ibid.). Vidare ger respondenterna uttryck för en progressiv inställning till bidragsnivåerna (ibid.). Till exempel menar 60 % att den kommunspecifika nivån för försörjningsstödet är för låg för gruppen ensamstående föräldrar (ibid.). Motsvarande siffra för ensamstående utan barn är ca 40 % (Stranz 2007, s. 130ff.). Det är inte givet att de studenter som under utbildningen är intresserade av att arbeta med försörjningsstöd senare tar anställning på en försörjningsstödsenhet. Samtidigt kan det förväntas finnas likheter mellan dessa två grupper då de båda arbetar eller är intresserade av att arbeta med försörjningsstöd. Det förtroende för försörjningsstödssystemet som finns bland handläggarna i Stranz (2007) studie kan därmed också förväntas finnas bland de socionomstudenter som under utbildningen är intresserade av arbetet.

Av Stranz undersökning (2007, s. 135f.) framgår vidare att 55 % av handläggarna och arbetsledarna menar att det borde finnas möjlighet att ställa hårdare krav på bidragstagarna. En stor andel respondenter menar därutöver att det borde finnas större möjligheter att kontrollera klienternas uppgifter (ibid.). Dessa önskemål menar Stranz (2007) kan vara av moralisk karaktär och anknyta till det faktum att försörjningsstödet enbart ska träda in när alla andra resurser är uttömda. Det kan också ses som ett uttryck för socialarbetarnas önskan om fler konkreta arbetsmetoder för bedömning av rätten till bistånd (ibid.).

Liknande resultat presenteras av Kroll, Blomberg och Kallio (2012). Författarna visar att socialsekreterare generellt är positiva till fler skyldigheter för

bidragstagarna. Detta stöds i synnerhet av socialarbetare som har kort arbetslivserfarenhet inom socialt arbete eller som själva arbetar med försörjningsstöd (Kroll, Blomberg & Kallio 2012, s. 348ff.). Resultaten visar alltså att socialsekreterare som arbetar med försörjningsstöd vill kunna ställa högre krav på klienterna. Utifrån ovanstående resonemang om likheten mellan handläggarna och de intresserade studenterna kan detta även förväntas gälla de studenter som under utbildningen är intresserade av arbetet.

3.4 Intresset och synen på arbetssituationen på försörjningsstöd

Krumer-Nevo och Weiss (2006) finner att socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med en viss klientgrupp påverkas av deras uppfattningar om arbetssituationen för denna typ av arbete. Detta leder till en förväntan om ett liknande samband bland socionomstudenterna i denna studie. Krumer-Nevo och Weiss (2006) visar också att inställningen påverkas olika mycket av olika faktorer. Synen på lönen och arbetsmarknaden är svagt relaterade till intresset för respektive klientgrupp, men intresset påverkas i stor utsträckning av faktorer som synen på arbetets karaktär, möjligheten till personlig utveckling i arbetet och den upplevda möjligheten till förändring för klienterna (Krumer-Nevo & Weiss 2006).

Ovanstående resultat kan tala för att socionomstudenternas intresse för en viss typ av arbete – i detta fall försörjningsstöd – påverkas mer av faktorer som är relaterade till det faktiska sociala arbete som utförs på arbetsplatsen (t.ex. klienternas möjlighet till förändring), och mindre av faktorer som rör studenternas egna anställningsvillkor (t.ex. lön). Att en sådan prioritering förekommer bland socionomstudenter i allmänhet framhävs av Liedgren och Elvhage (2015). Författarnas undersökning av svenska socionomstudenters motiv till att studera socialt arbete visar att studenterna i hög utsträckning väljer utbildningen av altruistiska skäl. Detta innefattar en vilja att kunna hjälpa utsatta människor och påverka ojämlikheter i samhället (Liedgren & Elvhage 2015). Med hänvisning till bland andra Facchini och Giraldo (2013) pekar författarna dock på att även individuella faktorer, som säkra arbetsförhållanden och karriärmöjligheter, förekommer som motivationsfaktorer bland socionomer (ibid.).

4 Teori

4.1 Careership: en produkt av individens samhällssyn

I denna studie används Hodkinsons och Sparkes (1997) teori om *careership*, eller agerande i relation till karriärval, för att formulera en hypotes om sambandet mellan studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd och deras inställning till försörjningsstödssystemet. Teorin som presenteras nedan är därmed relevant i relation till studiens tredje frågeställning (se s. 3).

Hodkinson och Sparkes (1997) beskriver att en individs *careership* bland annat påverkas av dennes habitus. Begreppet habitus, som är hämtat från Pierre Bourdieus sociologiska teorier, beskrivs som en produkt av individens samlade tillvaro (ibid.). Enligt författarnas tolkning av Bourdieu och Wacquant (1992) påverkas habitus bland annat av att individen föds in i ett visst socialt sammanhang och interagerar med signifikanta andra på ett specifikt sätt under uppväxten (Hodkinson & Sparkes 1997). Detta formar individens förståelse för samhället och dess komponenter (ibid.). Enligt författarna menar Bourdieu att allt mänskligt agerande är en produkt av sådana förutsättningar. Detta menar författarna motiverar att individens habitus även har betydelse för dennes karriärval (Hodkinson & Sparkes 1997).

En persons habitus bör utifrån beskrivningen innefatta individens grundläggande samhällssyn och ideologiska ställningstaganden, vilket i en svensk kontext bland annat kan antas innefatta individens inställning till försörjningsstödssystemet. Hodkinsons och Sparkes (1997) resonemang kan därmed indikera att socionomstudenternas karriärval – vilket innefattar en inställning till att arbeta med försörjningsstöd – är relaterat till deras syn på försörjningsstödssystemet. Den som arbetar med försörjningsstöd behöver agera utifrån de lagar och riktlinjer som reglerar bidraget. Det är därför troligt att de studenter som är intresserade av sådant arbete också i sin helhet är positiva inför hur bidraget regleras.

4.2 Intresse som begrepp och teori

Enligt Rotgans (2015) utgår flera studier (Hidi 2006; Bergin 1999; Chen & Darst 2002) från en gemensam, teoretisk tolkning av intressebegreppet. Ytterligare en tolkning presenteras av Schiefele (1992). Dessa beskrivningar används här för att formulera hypoteser om sambanden mellan studenternas intresse och deras syn på försörjningsstödssystemet, samt mellan studenternas intresse och deras syn på

arbetssituationen på försörjningsstöd. Förklaringarna är därmed relevanta i relation till både frågeställning 3 och frågeställning 4 (se s. 3).

Grundkomponenterna i intressebegreppet framgår enligt Rotgans (2015) av följande definition:

individual interest develops over time and is a relatively enduring predisposition to attend to objects, events, ideas, etc., and to reengage with particular content. Moreover, this process is considered to be associated with positive feelings, increased value and knowledge (Rotgans 2015, s. 69).

Enligt definitionen utvecklas ett intresse således över tid, och kan beskrivas som en slags benägenhet att närma sig eller syssla med den företeelse som studeras. Det sammanfaller med positiva känslor gentemot fenomenet, kunskap om fenomenet respektive att fenomenet värderas högt av individen (ibid.).

På liknande sätt menar Schiefele (1992) att intressebegreppet kan delas upp i två komponenter: en känslokomponent och en värdekomponent. Schiefele (1992) menar att den känslorelaterade komponenten handlar om de känslor som kan uppstå innan, under eller efter att individen engagerar sig i aktiviteter som berör ämnet. Positiva känslor medför stort intresse. Värdekomponenten är, skriver Schiefele (1992), en effekt av individens syn på ämnet i sig självt. Engagemanget ökar om fenomenet upplevs vara av betydelse för individen. Det kan till exempel upplevas som relevant för personens långsiktiga mål (ibid.).

Författarnas beskrivningar medför att det finns ett samband mellan intresse för ett fenomen och positiva känslor inför fenomenet. Detta kan tala för att det finns ett samband mellan stort intresse av att arbeta med försörjningsstöd och en positiv syn på försörjningsstödssystemet, men det kan också motivera att stort intresse samvarierar med en positiv syn på de arbetsförhållanden som präglar arbetet. Det är dock lika väl möjligt att studenternas intresse samvarierar med deras känslor inför aspekter av arbetet som inte undersöks i denna studie.

4.3 Försörjningsstöd som ingångs- och exitområde

Dellgran (2008, s. 236f.) beskriver att arbete på socialtjänsten både är ett tidigt *ingångsområde* och ett tidigt *exitområde* för nya socialarbetare. Detta resonemang används i studien för att formulera en hypotes om studenternas faktiska intresse av att arbeta med försörjningsstöd, vilket undersöks i frågeställning 1 (se s. 3).

Enligt Dellgran (2008) inleder nyutexaminerade socionomer ofta sina karriärer på socialförvaltningar då många arbetstillfällen finns inom dessa organisationer (Dellgran 2008, s. 236). Samtidigt väljer de att lämna dessa tjänster tidigt i sina karriärer, i vad som av författaren beskrivs som en ”flykt från myndighetsutövning” (ibid.). Dellgran framhäver att detta kan förklaras av att många socionomer strävar efter andra typer av arbetsuppgifter än det sociala arbete som bedrivs på socialkontoren (ibid.).

Därutöver menar Dellgran (2008), med hänvisning till Kullberg (2006), att så kallade specialist- och expertkarriärer – i synnerhet med fokus på socialt behandlingsarbete – alltmer har kommit att ses som ett ideal bland socionomer. Ännu en orsak till att socionomerna lämnar socialtjänsten är att arbetet sällan ger dem möjlighet att arbeta på ett sådant sätt, menar Dellgran (2008). Vidare pekar författaren på att faktorer som hot och våld i arbetet, hög arbetsbelastning och i övrigt ofördelaktiga arbetsvillkor kan motivera socionomerna att vidareutbilda sig eller byta till andra arbetsområden (ibid.). I relation till arbete med försörjningsstöd framhäver Dellgran (2008) också att prövningen av rätten till bistånd kan upplevas som moraliskt obekvämt. Dellgrans (2008) resonemang talar således för att studenterna i denna undersökning upplever att arbetet på socialtjänsten – eller i detta fall specifikt arbetet med försörjningsstöd – är problematiskt på flera sätt. Studenterna kan därmed förväntas ha ett relativt litet reellt engagemang för sådant arbete. Samtidigt kan de förväntas vara villiga att arbeta på socialtjänsten, eftersom det i praktiken är där många arbetstillfällen finns.

5 Hypoteser

Dellgran (2008) beskriver arbete med försörjningsstöd både som ett tidigt ingångsområde och som ett tidigt exitområde för nya socionomer. Det är ett fält med många arbetstillfällen, men inte nödvändigtvis ett fält som matchar socionomernas ambitioner (Dellgran 2008). Enligt studier av Krumer-Nevo och Weiss (2006) samt Limb och Organista (2006) har socialarbetarstudenter dock ett stort intresse av att arbeta med fattiga klienter, vilket kan indikera att det bland de svenska socionomstudenterna även finns ett stort intresse för arbete med försörjningsstöd (se vidare s. 5). Dellgrans (2008) teoretiska resonemang, tillsammans med tidigare studier om studenters intresse av att arbeta med fattiga,

ger studiens första hypotes: *studenterna uppvisar ett relativt stort intresse för arbete med försörjningsstöd. Intresset utgörs av en vilja att arbeta på fältet, snarare än ett reellt engagemang för arbetet i sig.* Hypotesen svarar mot studiens första frågeställning (se s. 3).

Tidigare studier av Gorelik et al. (2000) och Perry (2003) visar att det bland socialarbetarstudenter finns ett samband mellan erfarenhet av arbete med en viss klientgrupp och intresse för fortsatt arbete med samma grupp. Utifrån detta formuleras studiens andra hypotes: *stort intresse för arbete med försörjningsstöd samvarierar med tidigare erfarenheter av sådant arbete.* Denna hypotes svarar mot studiens andra frågeställning (se s. 3).

Hodkinsons och Sparkes (1997) teori om karriärval (careership) kan motivera ett samband mellan studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd och deras inställning till försörjningsstödssystemet. Karriärvalet påverkas nämligen enligt författarna av individens habitus, och inställningen till försörjningsstödssystemet kan antas vara en del av detta habitus. Enligt Stranz (2007) kan det antas att de som tar anställning på en försörjningsstödsenhet upplever att systemet stämmer överens med deras personliga värderingar. Författarens antagande bekräftas empiriskt då Stranz (2007) finner att socialarbetare som själva arbetar med försörjningsstöd generellt uppfattar systemet som fungerande och legitimt. De socionomstudenter som redan under utbildningen är intresserade av arbetet kan på motsvarande sätt förväntas ha en positiv uppfattning om försörjningsstödssystemet. Hodkinsons och Sparkes (1997) teori, tillsammans med Stranz (2007) empiriska studie, används som grund för studiens tredje hypotes: *stort intresse för arbete med försörjningsstöd samvarierar med en positiv inställning till försörjningsstödssystemet.* Denna hypotes svarar mot undersökningens tredje frågeställning (se s. 3).

Schiefele (1992) och Rotgans (2015) beskriver att en individs intresse samvarierar med positiva känslor inför fenomenet i fråga. Detta talar för att de socionomstudenter som är intresserade av arbete med försörjningsstöd också är positiva inför de arbetsförhållanden som präglar arbetet. Vidare har Krumer-Nevo och Weiss (2006) i empiriska studier funnit att det bland socialarbetarstudenter finns en positiv korrelation mellan intresse av att arbeta med en viss klientgrupp och positiva uppfattningar om arbetssituationen för de typer av tjänster där man kommer i kontakt med gruppen. Utifrån Krumer-Nevos och Weiss (2006) samt

Liedgrens och Elvhages (2015) studier förväntas ett sådant samband vara starkare för de aspekter av arbetssituationen som rör synen på det faktiska sociala arbete som utförs på arbetsplatsen (t.ex. möjlighet till förändring för klienterna, upplevelse av personlig utveckling i arbetet), och svagare för aspekter som rör synen på deras konkreta arbetsvillkor (t.ex. lön). Med stöd i presenterade studier och teoretiska resonemang formuleras därmed studiens fjärde hypotes: *stort intresse för arbete med försörjningsstöd samvarierar med en positiv syn på arbetssituationen på området. Samvariationen är starkare för de faktorer som rör synen på det sociala arbete som utförs på arbetsplatsen, än för de faktorer som rör synen på socionomernas konkreta arbetsvillkor.* Hypotesen svarar mot undersökningens fjärde frågeställning (se s. 3).

6 Metod

6.1 Ontologisk och epistemologisk utgångspunkt

Socionomstudenternas intresse (eller brist på intresse) av att arbeta med försörjningsstöd antas existera oberoende av denna undersökning. Därmed vilar studien på en objektivistisk förståelse för studieobjektets existens. Enligt ett sådant perspektiv är den sociala verkligheten oberoende av individuella aktörer, och den kan också studeras som sådan (Bryman 2011, s. 35ff.).

Att intresset betraktas som en oberoende egenskap hos studenterna medför att det kan mätas på ett korrekt sätt under förutsättning att studien genomförs med tillräckligt precisa metoder. Detta leder i sin tur till en positivistisk syn på kunskap och kunskapsproduktion. Enligt denna skola finns kunskapen ”där ute” i samhället för forskaren att upptäcka, och den antas ha samma betydelse oavsett vem som genomför undersökningen (Bryman 2011, s. 29ff.).

6.2 Metodologiska överväganden

Då intresset förstås som ett mätbart fenomen, som existerar oberoende av forskarens verklighet, kan det undersökas med kvantitativa metoder. Enligt Eliasson (2018, s. 30) lämpar sig ett kvantitativt tillvägagångssätt till exempel för att studera hur utbredda olika inställningar eller attityder är inom en viss grupp. Metodvalet är därmed även motiverat utifrån det faktum att studien fokuserar just inställningar till ett flertal fenomen, och relationen mellan dessa inställningar. En fördel med tillvägagångssättet är att den subjektivitet som ryms inom kvalitativ

forskning elimineras i så hög utsträckning som möjligt, vilket gör studien lättare att replikera (Bryman 2011, s. 368f.). Samtidigt pekar Bryman (2011, s. 171f.) på att kvantitativ forskning har kritiserats för att förtingliga den sociala verkligheten och inte ta hänsyn till den vardag som de undersökta personerna lever i.

Undersökningen genomförs som en enkätstudie riktad till socionomstudenter. I jämförelse med intervjuer medför enkäter en lägre risk för socialt önskvärda svar (Bryman 2011, s. 228f.). Detta är särskilt relevant i relation till de enkätfrågor som rör till exempel partisympatier och inställningen till försörjningsstödssystemet (se bilaga 2), då frågor med politisk och moralisk laddning kan upplevas som känsliga för respondenterna. Vidare är enkäter en tidseffektiv metod då det går snabbt att både distribuera och besvara dem (Bryman 2011, s. 228).

En svårighet med enkätstudier är att metoden i sig begränsar den mängd empiri som kan samlas in (Bryman 2011, s. 230). För att respondenterna ska vilja besvara en enkät kan den inte innehålla för många frågor (ibid.). Detta leder till att empirin riskerar att bli ytligare än vid intervjustudier. Storleken på denna enkät begränsas ytterligare av att bearbetningen av det insamlade materialet behöver göras på relativt kort tid. En annan utmaning ligger i risken för stora bortfall. Om det inte är kan visas att de som avstår från att besvara enkäten *inte* skiljer sig från de som har svarat kan detta påverka studiens reliabilitet, eftersom risken för skevheter i resultaten då ökar (Bryman 2011, s. 231).

6.3 Urval

En studies population utgörs av samtliga enheter som ingår i den grupp individer eller objekt som studeras. Om det inte finns möjlighet att undersöka samtliga enheter i populationen behöver ett urval göras (Bryman 2011, s. 178ff.). I denna studie utgörs populationen av samtliga individer som studerar socionomprogrammet vid en högskola eller ett universitet i Sverige när studien genomförs. Utifrån denna population görs ett bekvämlighetsurval. Ett sådant urval består enligt Bryman (2011, s. 194) av de enheter som vid tillfället finns tillgängliga för forskaren.

De studenter som har besvarat enkäten läser vid Lunds universitet respektive Malmö universitet. Urvalet har gjorts av praktiska skäl (se vidare avsnitt ”6.7 Utdelning av enkäter”, s. 18–19). Enligt Bryman (2011, s. 199) kan resultatet vid ett sådant icke-slumpmässigt urval inte generaliseras till andra individer i

populationen än de som faktiskt har undersökts. Detta då olika individer inom populationen har haft olika stor chans att bli erbjudna att delta i studien (ibid.). Resultaten i denna studie kan därför i strikt mening inte antas gälla andra socionomstudenter än de som har deltagit i undersökningen.

6.4 Operationalisering av frågeställningarna

En förutsättning för att ett fenomen ska kunna undersökas kvantitativt är att det görs mätbart. Det behöver därför beskrivas i variabler (operationaliseras) (Hagevi & Viscovi 2016, s. 36f.). Variablerna kan delas in i beroende och oberoende variabler. En sådan indelning görs dock främst vid multivariata analyser (Bryman 2011, s. 50f.). I denna studie, som har en bivariat ansats, görs ingen sådan indelning.

Operationaliseringen av studenternas *intresse* görs med utgångspunkt i den operationalisering som har gjorts i Rotgans (2015) undersökning av skolelevers intresse för olika skolämnen. Rotgans (2015), som har utformat mätinstrumentet Individual Interest Questionnaire (IIQ), utgår från den definition av intressebegreppet som presenteras i avsnittet ”4.2 Intresse som begrepp och teori” (se s. 9–10). Med tanke på bredden i denna definition menar Rotgans (2015, s. 72f.) att operationaliseringen av intressebegreppet bör rymma sex olika aspekter. Tre av dessa är engagemang för arbetsuppgifterna inom ämnet, nyfikenhet inför ämnet och den grad av tillfredställelse som ämnet ger (ibid.). Dessa tre aspekter mäts även i den här studien, men i relation till socionomstudenternas intresse för arbete med försörjningsstöd. Att dessa variabler har valts ut beror på att de bedöms vara starka uttryck för att faktiskt vilja syssla med ett fenomen, snarare än att enbart finna det intressant på ett teoretiskt plan. Därutöver har en fjärde variabel – studenternas faktiska vilja att arbeta med försörjningsstöd – adderats.

I studiens andra frågeställning undersöks relationen mellan studenternas intresse och deras *erfarenheter* av arbete med försörjningsstöd (se s. 3). I detta fall undersöks huruvida respondenterna har erfarenhet av att arbeta som socialsekreterare på en försörjningsstödsenhet samt hur lång denna eventuella erfarenhet är.

Studiens tredje frågeställning behandlar relationen mellan studenternas intresse och deras *inställning till försörjningsstödssystemet* (se s. 3). I existerande studier som behandlar socialsekreterares inställning till bidragssystemet (Stranz 2007; Kroll, Blomberg & Kallio 2012) tillfrågas respondenterna bland annat om

systemets legitimitet, synen på de skyldigheter som åläggs bidragstagarna och synen på eventuellt bedrägeri bland bidragstagarna. Dessa faktorer undersöks också i denna studie. Därutöver undersöks inställningen till att behålla bidragssystemet så som det ser ut idag. Dessa fyra områden utgör olika aspekter av inställningen till försörjningsstödssystemet, men samtliga är relaterade till de känslö- och värderingskomponenter som ryms inom intressebegreppet (Schiefele 1992).

Studiens fjärde frågeställning fokuserar relationen mellan studenternas intresse och deras syn på *arbetssituationen* på försörjningsstöd (se s. 3). Operationaliseringen görs med inspiration från Dellgrans och Höjers (2005) undersökning om socionomers professionalisering. I författarnas enkätstudie undersöks socialarbetares tillfredsställelse med sina arbetsvillkor genom att de ombeds ange hur nöjda respektive missnöjda de är med 19 separata faktorer (Dellgran & Höjer 2005, s. 253f.). Bland de undersökta faktorerna finns lön, arbetsuppgifter, arbetsbelastning, självständighet, arbetsresultat och fysisk arbetsmiljö (ibid.).

I den här studien mäts på liknande sätt respondenternas inställning till sex aspekter av arbetssituationen. Tre av dessa – lön, arbetsuppgifter och arbetsbelastning – är hämtade från Dellgrans och Höjers (2005) undersökning. Den fjärde faktorn, grad av handlingsutrymme i arbetet, tangerar Dellgrans och Höjers (2005) begrepp självständighet. Handlingsutrymme fokuserar dock utförandet av konkreta arbetsuppgifter, snarare än graden av frihet i yrkeslivet i stort. Därutöver mäts studenternas syn på yrkets status. Denna faktor har adderats mot bakgrund av att Liljegren (2008) beskriver att socialsekreterare både inom behandling och inom försörjningsstöd är överens om att arbete med försörjningsstöd är förenat med låg status. Slutligen undersöks studenternas syn på möjligheten att ”utföra socialt arbete”. Denna aspekt har adderats utifrån att Marttila et al. (2012) visar att socialsekreterare i en del fall upplever att de inte har möjlighet att utföra ”riktigt” socialt arbete inom ramen för arbetet med försörjningsstöd. För att få en mer nyanserad bild av studenternas syn på arbetssituationen undersöks också vilka av dessa faktorer som i högst grad kan motivera studenterna att söka en tjänst.

6.5 Enkäten

6.5.1 Innehåll

De fyra första frågorna i enkäten behandlar bakgrundsfaktorerna kön, ålder, partisympatier och vilken termin studenterna läser. Studenternas partisympatier undersöks med anledning av att det antas spegla deras inställning till välfärd och omfördelning i stort, vilket i sin tur är relaterat till synen på försörjningsstöd. Fråga 5 behandlar studenternas erfarenheter av arbete med försörjningsstöd. I fråga 6 ombeds respondenterna ta ställning till fyra påståenden som motsvarar olika aspekter av intresset av att arbeta med försörjningsstöd (engagemang för arbetet, nyfikenhet inför arbetet, den grad av tillfredsställelse som arbetet ger samt vilja att arbeta inom området). Fråga 7 fokuserar respondenternas inställning till försörjningsstödssystemet utifrån de fyra variabler som beskrivs i föregående avsnitt (bedrägeri bland bidragstagare, systemets legitimitet, skyldigheter för bidragstagarna samt att behålla systemet så som det ser ut idag). I fråga 8 undersöks hur positiva/negativa studenterna är till de sex arbetsförhållanden som beskrivs i föregående avsnitt (arbetsuppgifter, lön, arbetsbelastning, yrkets status, möjlighet att utföra socialt arbete och grad av handlingsutrymme i arbetet). I fråga 9 ombeds respondenterna markera vilka tre av dessa sex faktorer som i högst grad kan motivera dem att söka en tjänst. Enkäten redovisas i sin helhet i bilaga 2. Informationsbrevet redovisas i bilaga 1.

6.5.2 Form

Enkäten består enbart av slutna frågor. Slutna frågor kan förtydliga frågan för respondenterna, menar Bryman (2011, s. 245f.). Samtidigt finns det ingen möjlighet för dem att i egna ord uttrycka hur de ser på frågorna. Trost och Hultåker (2006, s. 74) framhäver att trots att det principiellt är intressant att få veta hur respondenterna resonerar, så är kodningen av öppna frågor (där respondenterna svarar med egna formuleringar) svårgenomförlig eftersom svaren ofta kan tolkas på flera sätt. Att inkludera öppna frågor skulle därmed kunna drabba studiens reliabilitet.

Svarsalternativen till samtliga påståenden är utformade som femgradiga likertskalor (se enkätfråga 6a–d, 7a–d samt 8a–f i bilaga 2). Respondenterna har alltså tillgång till ett mittenalternativ. Hagevi och Viscovi (2016, s. 102) påpekar att det kan vara svårt att analysera vad mittenalternativet betyder för en respondent. Denne kan vara utan åsikt, inte förstå frågan eller inte vilja besvara frågan (ibid.).

Samtidigt framhäver författarna att det finns en risk för att respondenternas svar stämmer dåligt överens med deras egentliga åsikter om det saknas ett mittenalternativ och respondenterna tvingas att ta ställning (ibid.). Att utesluta mittenalternativet kan på så sätt drabba studiens validitet.

6.6 Mättningsvaliditet

En studies validitet är beroende av hur precisa och relevanta undersökningens variabler är (Bryman 2011, s. 50). Som beskrivet är majoriteten av de frågor som används i enkäten konstruerade utifrån frågor eller frågeområden som har använts i tidigare undersökningar. Därutöver används ett mindre antal frågor som inte finns med i de existerande studierna, men som bedöms vara relevanta utifrån studiens syfte samt den samlade bilden av den tidigare forskningen på området. Därmed kan måtten på ett teoretiskt plan sägas leva upp till de krav som är förenade med begreppet *ytvaliditet*. Bedömningen av ett måtts ytvaliditet är nämligen en intuitiv process där forskaren bedömer att måttet ”verkar kunna spegla innehållet i det begrepp som är aktuellt” (Bryman 2011, s. 163). I praktiken påverkas dock kvaliteten i denna bedömning av att studiens litteraturgenomgång har genomförts inom en starkt begränsad tidsram.

En studies mättningsvaliditet innefattar alltså huruvida de mått som används för att mäta ett begrepp verkligen speglar det fenomen som det anses beteckna (Bryman 2011, s. 50). En strategi som enligt Bryman (2011, s. 158f.) kan minska risken för att undersökningen enbart fångar delar av ett begrepp är att flera indikatorer används för samma variabel. Strategin används även i detta fall. Flera av studiens variabler undersöks i flera enkätfrågor vardera. En svårighet utgörs dock av mätningen av studenternas syn på försörjningsstödssystemet. Detta breda fenomen undersöks i fyra frågeställningar som fångar olika aspekter av studenternas inställning, men det kan finnas andra aspekter som bättre speglar, eller i alla fall påverkar, uppfattningen. Det är till exempel troligt att studenterna har olika mycket kunskap om hur systemet ser ut.

6.7 Utdelning av enkäter

Empiriinsamlingen inleddes med att föreläsare vid socionomprogrammet i Lund tillfrågades om möjligheten att dela ut enkäter i samband med föreläsningar. Detta ledde till att enkäter delades ut vid fyra tillfällen. Vid utdelningen, som skedde i

början eller i slutet av föreläsningarna, fick studenterna en kort muntlig introduktion av forskningsområdet och enkäten. De ifyllda enkäterna samlades in på plats vid undersökningstillfället. Utdelning av enkäter i fysisk form var inledningsvis det enda tänkta tillvägagångssättet. Detta beror främst på att fysiska enkäter som fylls i på plats generellt har högre svarsfrekvens än webbaserade enkäter som skickas till respondenterna (Bryman 2011, s. 604).

Insamlingsprocessen i Lund gav ca 180 ifyllda enkäter. För att öka respondentantalet kontaktades programansvarig för socionomprogrammet vid Malmö universitet i syfte att undersöka möjligheten att dela ut enkäter även till studenterna i Malmö. Det var i detta fall inte möjligt att dela ut fysiska enkäter till studenterna. Därför konstruerades en digital version av enkäten. Den är konstruerad i Google forms och har samma fråge- och svarsbatteri som den fysiska enkäten.³ Formuläret skickades via mejl till programansvarig för socionomprogrammet i Malmö, som skickade det till kursansvariga för programmets samtliga terminer. Detta ledde till att kursansvarig för termin 5 skickade den digitala versionen till studenterna på programmets femte termin. Den digitala enkäten gjorde det möjligt att komma i kontakt med respondenter som annars hade varit onåbara. Att det är möjligt att nå ett stort antal respondenter är även en av de fördelar med webbenkäter som Bryman (2011, s. 586) lyfter fram. Samtidigt kan respondenterna oroas för anonymitet och konfidentialitet när svaren registreras elektroniskt (ibid.).

6.8 Bearbetning av insamlat material

6.8.1 Konstruktion av index

Inledningsvis undersöktes möjligheten att konstruera index för de variabler som behandlas i flera enkätfrågor. För att det ska vara meningsfullt att konstruera ett index behöver variablernas så kallade Cronbachs alfa-värde överstiga 0,7 (Barmark & Djurfeldt 2015, s. 140f.). Ett värde över 0,7 tyder nämligen på att variablerna är indikatorer för samma fenomen, vilket ger det konstruerade indexet hög intern validitet (ibid.).

³ Den digitala versionen nås via följande länk: <https://goo.gl/forms/8lDreCGchG15ycWN2>.

I datorprogrammet SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) framgick att Cronbachs alfa-värdet översteg 0,7 för de variabler som undersöker studenternas intresse för arbetet (se enkätfråga 6a–d i bilaga 2). Därför konstruerades ett *intresseindex* för dessa variabler. Respektive respondent har i relation till varje påstående markerat en siffra mellan 1 och 5. Indexet ger därmed varje respondent, som har besvarat alla fyra påståenden, en totalpoäng mellan 4 (då respondenten har svarat 1 på samtliga påståenden) och 20 (då respondenten har svarat 5 på alla fyra påståenden). Som framgår av tabellen nedan är indexets Cronbachs alfa-värde 0,891. Värdet blir inte högre om någon av frågorna exkluderas från indexet.

Intresseindex		
Cronbachs alfa	Antal indikatorer	
0,891	4	
	Korrelation mellan indikator och indexvärde	Cronbachs alfa om indikatorn exkluderas från indexet
Arbete med försörjningsstöd är ett område som engagerar mig.	0,748	0,865
Jag är nyfiken på hur det är att arbeta med försörjningsstöd.	0,734	0,873
Det är roligt att arbeta med försörjningsstöd.	0,773	0,862
Jag vill arbeta med försörjningsstöd.	0,813	0,840

Tabell 1: Redovisning av Cronbachs alfa-värdet för studiens intresseindex samt potentiella Cronbachs alfa-värden för de index som kan konstrueras om respektive påstående exkluderas.

På motsvarande sätt framgick att Cronbachs Alfa-värdet var 0,699 för de frågor som behandlar arbetssituationen (se enkätfråga 8a–f i bilaga 2). Trots att värdet låg precis under 0,7 konstruerades ett *arbetssituationsindex*. Varje respondent har i relation till varje aspekt av arbetssituationen markerat hur positiva/negativa de är till denna på en skala mellan 1 och 5. Detta ger varje respondent, som har besvarat frågan i sin helhet, en totalpoäng mellan 6 (om respondenten har svarat 1 för alla

faktorer) och 30 (om respondenten har svarat 5 för alla faktorer). Som framgår nedan blir Cronbachs alfa-värdet inte högre om någon av indikatorerna exkluderas.

Arbetssituationsindex		
Cronbachs Alfa	Antal indikatorer	
0,699	6	
	Korrelation mellan indikator och indexvärde	Cronbachs Alfa om indikatorn exkluderas från indexet
Arbetsuppgifter	0,510	0,634
Lön	0,370	0,678
Arbetsbelastning	0,479	0,644
Yrkets status	0,390	0,672
Möjlighet att utföra socialt arbete	0,401	0,670
Handlingsutrymme i arbetet	0,435	0,659

Tabell 2: Redovisning av Cronbachs alfa-värdet för studiens arbetssituationsindex samt potentiella Cronbachs alfa-värden för de index som kan konstrueras om svaren på respektive variabel exkluderas.

Svaren på de frågor som undersöker inställningen till försörjningsstödssystemet (se enkätfråga 7a–d i bilaga 2) samvarierar inte i tillräckligt hög utsträckning för att det ska vara meningsfullt att konstruera ett index. Cronbachs Alfa-värdet är 0,470 för samtliga variabler och maximalt 0,607 om en frågeställning exkluderas. Ett index konstrueras därför inte för dessa variabler.

6.8.2 Analysförfarande

Studenterna delades in i tre grupper utifrån deras totalpoäng på intresseindexet. I denna indelning motsvarar en totalsumma mellan 4 och 9 att studenten inte är intresserad, medan en totalsumma mellan 10 och 14 motsvarar att studenten är neutral och en totalsumma mellan 15 och 20 motsvarar att studenten är intresserad. Dessa tre kategorier benämns framöver som ”intressekategorier”. Studenterna

delades även in i tre grupper utifrån deras svar på respektive påstående som ingår i intresseindexet (se enkätfråga 6a–d i bilaga 2). Studenter som har angett att de inte instämmer alls eller i stort sett inte instämmer är samlade i kolumnen ”Instämmer inte”, studenter som har svarat ”Varken eller” tillhör kolumnen ”Neutral” och studenter som har angett att de instämmer helt eller till stor del finns i kolumnen ”Instämmer”. Motsvarande indelning användes för variablerna som behandlar studenternas inställning till försörjningsstödssystemet (se enkätfråga 7a–d i bilaga 2). Studenterna delades också in i tre grupper utifrån deras inställning till respektive arbetsmiljöfaktor (se enkätfråga 8a–f i bilaga 2). Studenter som har angivit att de är mycket eller ganska negativa till en faktor tillhör gruppen ”Negativ” i relation till denna faktor. De som har angett ”Varken eller” tillhör gruppen ”Neutral” och de som är ganska eller mycket positiva räknas till gruppen ”Positiv”.

Studiens bivariata analys är grundad i tre tillvägagångssätt. Det första utgörs av jämförelser av hur medelvärdet på intresseindexet ser ut för olika studentgrupper (t.ex. studenter i olika åldersgrupper). Det andra utgörs av studier av hur studenterna i olika grupper fördelar sig i relation till de tre intressekategorier som nämns ovan (dessa analyser presenteras i korstabeller). Det tredje tillvägagångssättet består av sambandsanalyser. Olika sambandsmått har använts i olika delar av analysen eftersom de ingående variablerna har olika skalnivåer.

Då en nominalvariabel relateras till en intervallvariabel kan ett eta-test användas för att undersöka samvariationen (Bryman 2011, s. 330). Detta användes för att studera relationen mellan intresse (intervallvariabel ⁴) och könsidentitet (nominalvariabel), samt mellan intresse och partisympatier (nominalvariabel). Det användes även då relationen mellan studenternas intresse och deras erfarenhet av arbetet (nominalvariabel) studerades. Metoden innebär enligt Bryman (2011, s. 330) att medelvärdet för intervallvariabeln jämförs med nominalvariabelns undergrupper. Detta ger ett värde mellan 0 och 1. Ju högre siffran är, desto större är samvariationen. Eta-värdet anger styrka men inte riktning på sambandet (ibid.).

När korrelationen mellan en ordinalvariabel och en intervallvariabel undersöks kan istället måttet Spearmans rho (också symboliserat med ρ) användas (Bryman 2011, s. 329). I denna studie användes Spearmans rho för att studera relationen

⁴ Vid korrelationsanalyserna motsvarades intressevariabeln av intresseindexet i sin ursprungliga form (med värden mellan 4 och 20), snarare än av de tre intressekategorier som användes i korstabellerna. Intresset är därmed en intervallvariabel vid dessa analyser.

mellan intresse (intervallvariabel) och ålder (ordinalvariabel). Det användes också för att studera relationen mellan studenternas intresse och deras svar på respektive påstående om försörjningsstödssystemet (ordinalvariabler). På motsvarande sätt användes Spearmans rho för att studera relationen mellan studenternas intresse och deras inställning till respektive faktor som ingår i arbetssituationsindexet (ordinalvariabler). Spearmans rho ger en korrelationskoefficient mellan -1 och 1 (ibid.). Ju närmare 0 koefficienten är, desto svagare är sambandet. En positiv koefficient innebär att en ökning av den ena variabeln motsvarar en ökning av den andra variabeln (Bryman 2011, s. 328). En negativ koefficient innebär istället att en ökning av den ena variabeln motsvarar en sänkning av den andra variabeln.

När båda variablerna befinner sig på intervallnivå kan sambandet undersökas med måttet Pearsons r (Bryman 2011, s. 327ff.). I detta fall användes Pearsons r för att undersöka sambandet mellan studenternas intresse och den termin studenterna läser. Det användes även för att studera sambandet mellan intresseindexet och arbetssituationsindexet. Pearsons r ger ett värde mellan -1 och 1 på samma sätt som Spearmans rho, och visar således både styrka och riktning på ett samband (ibid.).

För korrelationsanalyserna gäller att ett samband är obefintligt eller mycket svagt om korrelationskoefficienten ligger mellan 0 och $\pm 0,25$. Korrelationsvärden mellan $\pm 0,26$ och $\pm 0,50$ räknas som ganska svaga. Samband med en koefficient mellan $\pm 0,51$ och $\pm 0,75$ räknas som ganska starka, och samband med en koefficient som ligger mellan $\pm 0,76$ och ± 1 räknas som mycket starka. Indelningen presenteras av Stukát (1993, s. 57).

6.8.3 Signifikanstest

Signifikanstest genomfördes i samband med de korrelationsanalyser som gjordes med hjälp av Spearmans rho och Pearsons r. Dessa test ger ett p-värde (p för probability eller sannolikhet) mellan 0 och 1 (Barmark & Djurfeldt 2015, s. 140f.). P-värdet anger sannolikheten för att ett samband uppstår i ett slumpmässigt stickprov trots att det inte finns något samband i populationen. Ju lägre p-värdet är, desto mindre är sannolikheten för att resultatet beror av slumpen (ibid.). För att kunna analysera ett sambands p-värde behöver man bestämma vilket p-värde som ska anses utgöra gränsvärdet för statistiskt signifikanta resultat, eller resultat som inte betraktas som en produkt av slumpen (ibid.). En vanlig gräns för p-värdet är 0,05 (ibid.). Om p-värdet understiger 0,05 kan man, menar Barmark och Djurfeldt

(2015, s. 140f.), vara minst 95 % säker på att sambandet existerar i populationen. Denna gräns används även i denna studie. Som framgår av ovanstående är signifikanstest i realiteten enbart användbara i undersökningar som har ett slumpmässigt urval. P-värdena ges därför begränsat utrymme vid presentationen av denna studies resultat.

6.8.4 Bortfallsanalys

Totalt delades 280 enkäter ut (188 i fysisk form, 92 via mejl). 211 av dessa besvarades. Detta ger en samlad svarsprocent på ca 75 %, motsvarande ett externt bortfall på ca 25 %. Svarsprocenter som överstiger 70 % kan enligt Bryman (2011, s. 231) betraktas som ”bra”. Svarsprocenten är betydligt lägre bland studenterna i Malmö (28 %) än bland studenterna i Lund (98 %). Detta beror troligtvis på enkätens form. Enkäter som finns bifogade i ett mejl har nämligen generellt låga svarsfrekvenser (Bryman 2011, s. 599). Studenterna i Malmö behövde, på ett annat sätt än studenterna i Lund som tog emot enkäten vid en föreläsning, aktivt välja att delta i studien genom att öppna och besvara enkäten via mejl. En sådan procedur kan enligt Hagevi och Viscovi (2016, s. 202) leda till att de som är intresserade av ämnet deltar i högre utsträckning än andra (ibid.). Detta talar för att de socionomstudenter som har avstått från att besvara enkäten skiljer från de som har svarat, vilket kan påverka resultatets reliabilitet.

Studien har även ett internt bortfall, som främst är märkbart i relation till den enkätfråga som rör studenternas partipolitiska sympatier (se enkätfråga 4, bilaga 2). Det interna bortfallet redovisas i tabellen nedan.

Internt bortfall		
	Antal svarande (per fråga)	Bortfall (per fråga)
Fråga 1 (kön), fråga 2 (ålder), fråga 3 (termin) respektive fråga 5 (erfarenhet)	209	2
Fråga 4 (partipolitiska sympatier)	198	13
Påstående 6a (engagemang för arbetet), 6b (nyfikenhet inför arbetet), 6c (huruvida arbetet uppfattas som roligt) respektive 6d (vilja att arbeta med försörjningsstöd)	206	5

Påstående 7a (bedrägeri)	205	6
Påstående 7b (samhällets ansvar)	206	5
Påstående 7c (skyldigheter för bidragstagarna) respektive 7d (huruvida systemet bör behållas)	208	3
Påstående 8a (arbetsuppgifter), 8b (lön), 8e (möjlighet att utföra socialt arbete) respektive 8f (handlingsutrymme)	208	3
Påstående 8c (arbetsbelastning) respektive 8d (yrkets status)	206	5
Fråga 9	209	2

Tabell 3: Antalet svarande studenter respektive bortfallet för respektive enkätfråga.

6.9 Forskningsetiska överväganden

All samhällsvetenskaplig forskning bör genomföras med hänsyn till det så kallade individskyddskravet. Detta begrepp innefattar i sin tur fyra forskningsetiska principer (Vetenskapsrådet, u.å., s. 5). Samtyckeskravet innebär att samtliga deltagare ska ges möjlighet att själva bestämma om sin medverkan och när som helst ha möjlighet att avbryta denna (ibid.). Informationskravet innebär att samtliga deltagare ska informeras om undersökningens syfte samt om att deltagandet är frivilligt (Vetenskapsrådet u.å., s. 9ff.). Frivilligheten garanterades i detta fall i hög grad för de studenter som fick enkäten skickad till sig via mejl. De kunde på egen hand välja om och när de besvarade enkäten, utan att behöva interagera med någon annan. Även studenterna som besvarade den fysiska enkäten kunde formellt sett avstå från att delta, vilket de informerades om. I realiteten observerades studenterna dock av varandra och av forskaren, vilket kan ha gjort det svårare att avstå från att svara.

Vidare ställs krav på konfidentialitet, vilket innebär att uppgifter om de personer som deltar i studien ska hanteras så att obehöriga inte har tillgång till dem (Vetenskapsrådet u.å., s. 13f.). Slutligen behöver undersökningen leva upp till det så kallade nyttjandekravet, vilket innebär att den information som samlas in vid studien inte ska användas för annat än studiens syfte (ibid.). De fysiska enkäterna har förvarats i en bostad och kan inte kopplas till en enskild deltagare då de enbart är markerade med nummer. Svaren på webbenkäterna har registrerats anonymt och

visning av svar kräver inloggning med lösenord. Samtidigt finns det en risk för att det med tillräckliga tekniska kunskaper är möjligt att lokalisera svaren till en specifik IP-adress.

En etisk diskussion kan också föras i relation till de enkätfrågor som kan uppfattas som känsliga för respondenterna. Hagevi och Viscovi (2016, s. 79f.) påpekar att vad som är känsligt eller stötande varierar från person till person. Samtidigt är svarsfrekvensen i allmänhet lägre ju starkare en fråga anknyter till kulturella tabun eller områden som uppfattas som privata (ibid.). Ett område som kan uppfattas som känsligt är studenternas politiska åsikter (se enkätfråga 4 i bilaga 2). Vinsterna med att undersöka denna variabel, som antas spegla studenternas grundläggande syn på välfärd, bedöms dock motivera att frågan ställs trots eventuellt obehag för studenterna. Ett annat område som enligt Hagevi och Viscovi (2016, 79f.) kan uppfattas som känsligt är ålder. I enkäten har detta neutraliserats genom att respondenterna markerar ett intervall (t.ex. ”24–28 år”) snarare än en specifik ålder (se enkätfråga 2 i bilaga 2).

7 Resultat

7.1 Grundläggande statistik om studenterna

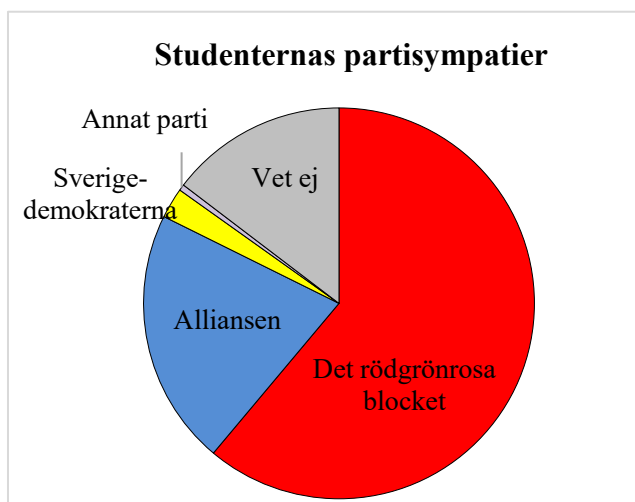
211 socionomstudenter – 185 från Lunds universitet och 26 från Malmö universitet – har besvarat enkäten. 176 av dessa är kvinnor, 31 är män och 2 vill inte uppge sin könsidentitet. Som framgår av tabellen nedan är en majoritet av studenterna 23 år eller yngre. Ca 70 % av studenterna läser termin 2–4 medan 30 % läser termin 5 eller 6 (se tabell 20 i bilaga 3). 15 studenter, eller 7 %, har erfarenhet av att arbeta med försörjningsstöd. 12 av dessa har 2–5 månaders erfarenhet av arbetet.

Studenternas ålder		
	Antal	Andel
23 år eller yngre	124	59,3 %
24–28 år	53	25,4 %
29 år eller äldre	32	15,3 %
Totalt	209	100 %

Tabell 4: Studenternas åldersfördelning.

En majoritet av studenterna sympatiserar med ett parti i det rödgrönrosa blocket⁵. Detta framgår av cirkeldiagrammet nedan. Störst bland partierna i blocket är Vänsterpartiet, som stöds av 28 % av samtliga studenter, och Socialdemokraterna, som stöds av 22 % av studenterna (se tabell 21 i bilaga 3). Bland partierna i Alliansen⁶ är Centerpartiet (8 %) och Moderaterna (7 %) störst. 2,5 % av socionomstudenterna sympatiserar med Sverigedemokraterna och 15 % uppger att de inte vet vilket parti de sympatiserar med (se tabell 21 i bilaga 3).

Figur 1: Studenternas partisympatier utifrån blocktillhörighet. N = 198 studenter.

7.2 Grundläggande statistik om studenternas intresse

Medelvärde på intresseindexet är för samtliga studenter 10,9 av 20. Som beskrivet i avsnitt ”6.8.2 Analysförfarande” kan studenterna delas in i tre kategorier utifrån deras poäng på intresseindexet (se s. 21–22). Utifrån detta räknas ca 37 % av studenterna inte som intresserade av arbete med försörjningsstöd. Ca 46 % räknas som neutrala och resterande ca 18 % räknas som intresserade av arbetet. Fördelningen framgår av tabellen till höger.

Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd		
	Antal	Andel
Ej intresserad	76	36,9 %
Neutral	94	45,6 %
Intresserad	36	17,5 %
Totalt	206	100 %

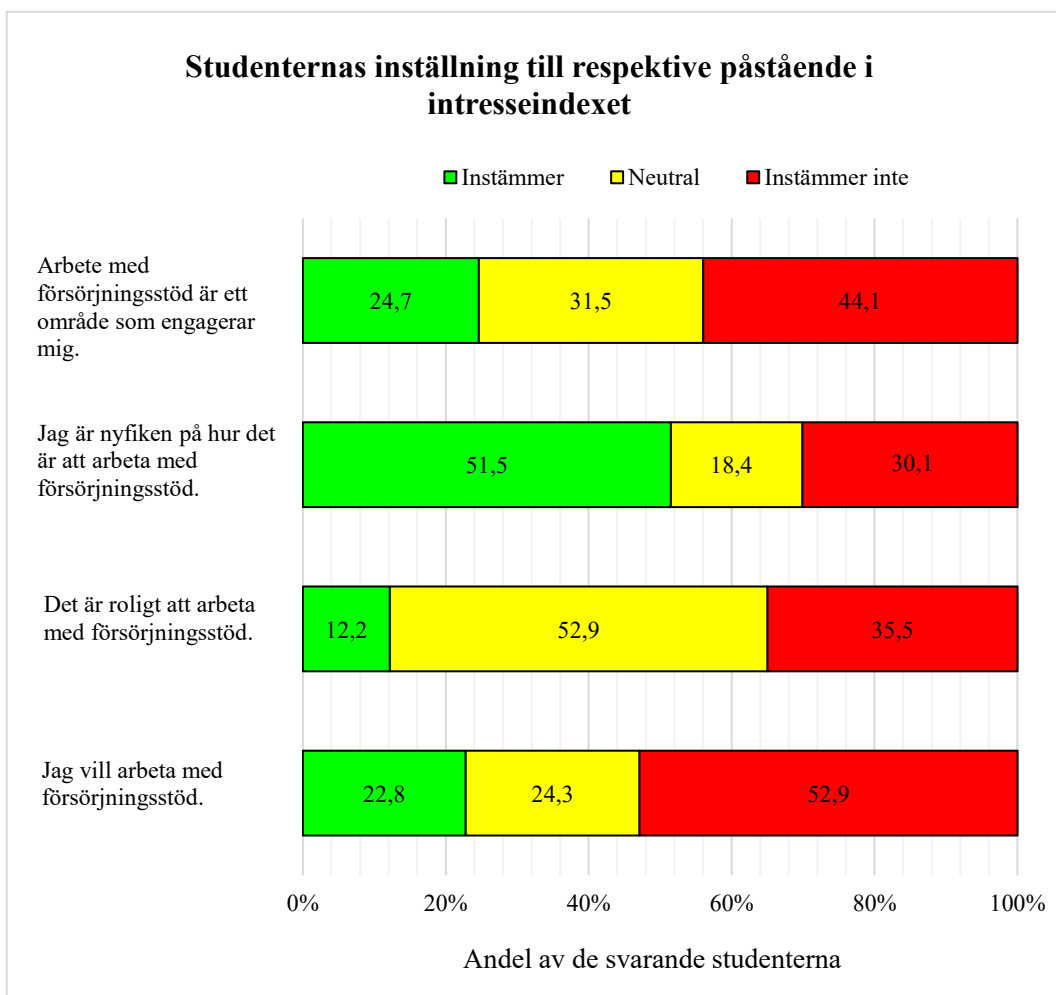
Tabell 5: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd utifrån poäng på intresseindexet.

⁵ Blocket består av Socialdemokraterna (S), Vänsterpartiet (V), Miljöpartiet (MP) och Feministiskt initiativ (FI).

⁶ I Alliansen ingår Moderaterna (M), Centerpartiet (C), Liberalerna (L) och Kristdemokraterna (KD).

Det finns stora variationer i hur studenterna förhåller sig till respektive påstående som ingår i intresseindexet, vilket framgår av diagrammet nedan. Det påstående som stöds av flest studenter, eller ca 52 %, är att de är nyfikna på hur det är att arbeta med försörjningsstöd. Betydligt färre, drygt var fjärde student, instämmer i påståendena om att arbete med försörjningsstöd är engagerande, och lika stor andel anger att de själva vill arbeta på området. Studenterna instämmer i lägst utsträckning i att arbetet är roligt. Detta uppger enbart ca 12 % av studenterna.

Figur 2: Studenternas inställning till de påståenden som ingår i intresseindexet. N = 206 för samtliga påståenden. En beskrivning av hur indelningen i de tre kategorierna är gjord finns i avsnitt "6.8.2 Analysförfarande" (se s. 21–22).

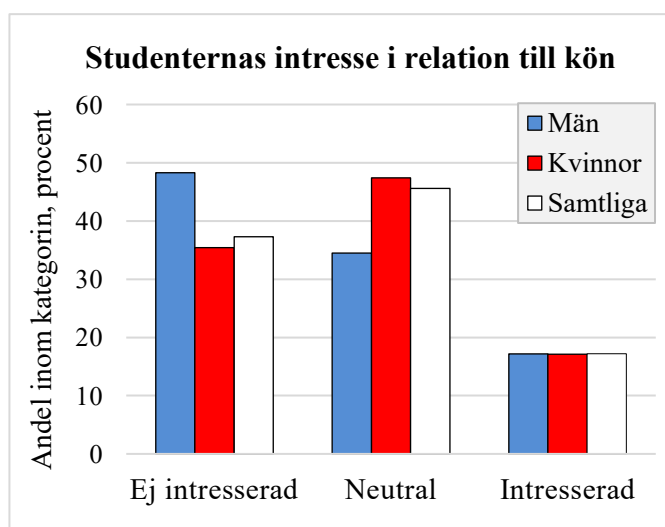
7.3 Intresset i relation till studiens bakgrundsfaktorer

7.3.1 Intresse och kön

Medelvärdet för intresseindexet uppgår till 11,0 av 20 för de kvinnliga studenterna, och 10,0 av 20 för de manliga studenterna. Det genomsnittliga intresset för arbete med försörjningsstöd är således något högre bland kvinnliga studenter än bland manliga studenter. Av

diagrammet till höger framgår att störst andel ointresserade studenter finns bland männen, vilket kan förklara gruppens lägre medelvärde. Den största andelen neutrala studenter finns bland kvinnorna. Andelen intresserade studenter är dock lika stor bland män som bland kvinnor. Detta kan förklara att eta-värdet

Figur 3: Studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd, utifrån könstillhörighet. N = 204 (175 kvinnor och 29 män). De två respondenter som har uppgett att de inte vill ange kön har exkluderats.

för relationen mellan intresse och kön enbart uppgår till 0,089, vilket innebär att sambandet är mycket svagt.

7.3.2 Intresse och partipolitiska sympatier

Medelvärdet för intresseindexet är störst bland de studenter som uppger att de inte vet vilket parti de sympatiserar med (11,4 av 20). Samtidigt ligger medelvärdet för de studenter som sympatiserar med ett parti i det rödgrönrosa blocket mycket nära motsvarande siffra för de som sympatiserar med ett parti i Alliansen (10,9 av 20 respektive 10,7 av 20). Relationen mellan variablerna framgår även av korstabellen på nästa sida. Andelen ointresserade studenter är större än andelen intresserade studenter både bland de som sympatiserar med ett parti i Alliansen och bland de som sympatiserar med ett parti i det rödgrönrosa blocket. Andelen intresserade studenter är dock störst bland de som sympatiserar med ett parti i Alliansen. Både bland de som inte vet vem de sympatiserar med och bland de som sympatiserar med ett parti i det rödgrönrosa blocket är en stor andel – ca 50 % – neutral inför arbetet

med försörjningsstöd. Eta-värdet för relationen mellan intresse och partipolitiska sympatier är 0,089. Sambandet är således mycket svagt, och av samma styrka som sambandet mellan intresse och kön.

Studenternas intresse i relation till partipolitiska sympatier						
		Partipolitiska sympatier				Totalt
		Rödgrön-rosa blocket	Alliansen	Sverige-demokrat-erna	Vet ej	
Ej intresserad	Antal	45	17	3	9	74
	Andel	37,5 %	42,5 %	60,0 %	31,0 %	37,9 %
Neutral	Antal	56	12	1	16	86
	Andel	46,7 %	30,0 %	20,0 %	55,2 %	44,1 %
Intresserad	Antal	19	11	1	4	35
	Andel	15,8 %	27,5 %	20,0 %	13,8 %	17,9 %
Totalt	Antal	120	40	5	29	194
	Andel	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 6: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, i relation till deras partipolitiska sympatier. Den respondent som sympatiserar med ett "annat parti" har exkluderats.

7.3.3 Intresse och ålder

Medelvärde för intresseindexet ökar något med stigande ålder. Det är nämligen 10,7 av 20 för studenterna som är högst 23 år gamla, 11,0 av 20 för studenterna som är mellan 24 och 28 år gamla och 11,5 av 20 för studenterna som är minst 29 år. Av tabellen på nästa sida framgår på motsvarande sätt att den största andelen intresserade studenter finns i den äldsta åldersgruppen. Detta förklarar att medelvärdet är högre för denna grupp. Samtidigt är andelen ointresserade studenter ungefär lika stor i samtliga åldersgrupper, och andelen neutrala studenter är stor bland samtliga studentgrupper. Dessa sistnämnda resultat kan bidra till att Spearmans korrelationskoefficient för sambandet mellan intresse och ålder enbart

uppgår till 0,071, vilket tyder på ett mycket svagt, positivt samband. P-värdet är 0,308, vilket innebär att sambandet mellan intresse och ålder inte är statistiskt signifikant.

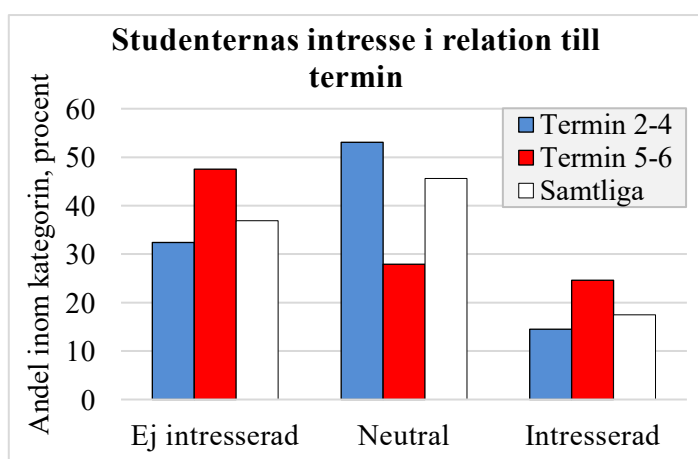
Studenternas intresse i relation till ålder					
		Ålder			Totalt
		23 år eller yngre	24–28 år	29 år eller äldre	
Ej intresserad	Antal	47	17	12	76
	Andel inom kolumnen	38,2 %	33,3 %	37,5 %	36,9 %
Neutral	Antal	57	25	12	94
	Andel inom kolumnen	46,3 %	49 %	37,5 %	45,6 %
Intresserad	Antal	19	9	8	36
	Andel inom kolumnen	15,4 %	17,6 %	25,0 %	17,5 %
Totalt	Antal	123	51	32	206
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 7: Studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd, utifrån ålder.

7.3.4 Intresse och termin

Medelvärde på intresseindexet är 11,2 bland studenterna som läser termin 2–4 och 10,3 bland studenterna som läser termin 5–6. Diagrammet till höger visar att andelen ointresserade studenter är störst bland de som är i slutet av utbildningen.

Figur 4: Intresset i relation till termin. N = 206, varav 145 som läser termin 2–4 och 61 som läser termin 5–6.

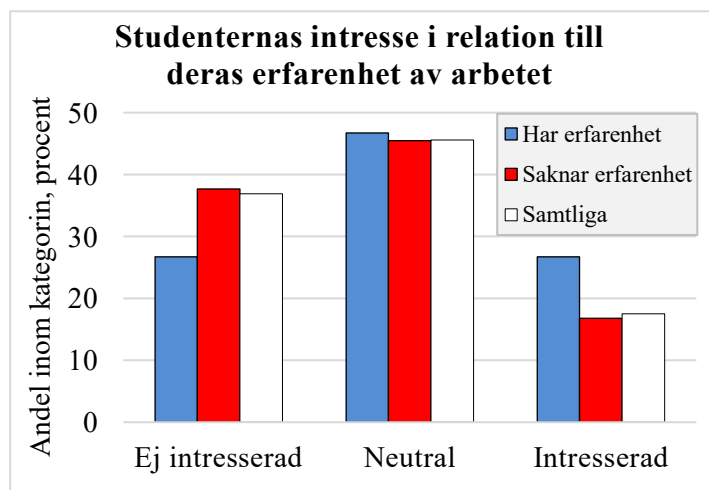

Även andelen intresserade studenter är dock störst bland de som har kommit längst i sin utbildning. Studenterna som läser termin 2–4 är istället i stor utsträckning neutrala till arbetet. Denna fördelning kan förklara att korrelationskoefficienten för sambandet mellan termin och intresse ger ett lågt värde. Pearsons r för sambandet är nämligen $-0,055$, vilket tyder på ett mycket svagt, negativt samband. P-värdet för korrelationen är $0,435$. Sambandet är därmed inte statistiskt signifikant.

7.4 Intresset i relation till erfarenhet av arbete med försörjningsstöd

7 %, eller 15 studenter, har erfarenhet av arbete med försörjningsstöd. 9 av dessa läser termin 6, 4 läser termin 5, en läser termin 2 och ytterligare en läser termin 3. Som beskrivet har 12 av studenterna 2–5 månaders erfarenhet av arbetet. De övriga har mindre än två månaders erfarenhet av arbetet. Medelvärdet på intresseindexet är 12,1 för de som har arbetat inom området, och 10,8 för de som inte har det. Studenterna med erfarenhet är alltså något mer intresserade än de utan erfarenhet. Av stapeldiagrammet till höger framgår att andelen intresserade studenter är störst bland de som har erfarenhet

Figur 5: Studenternas intresse för arbetet, utifrån erfarenhet. $N = 206$ studenter (varav 15 med erfarenhet).

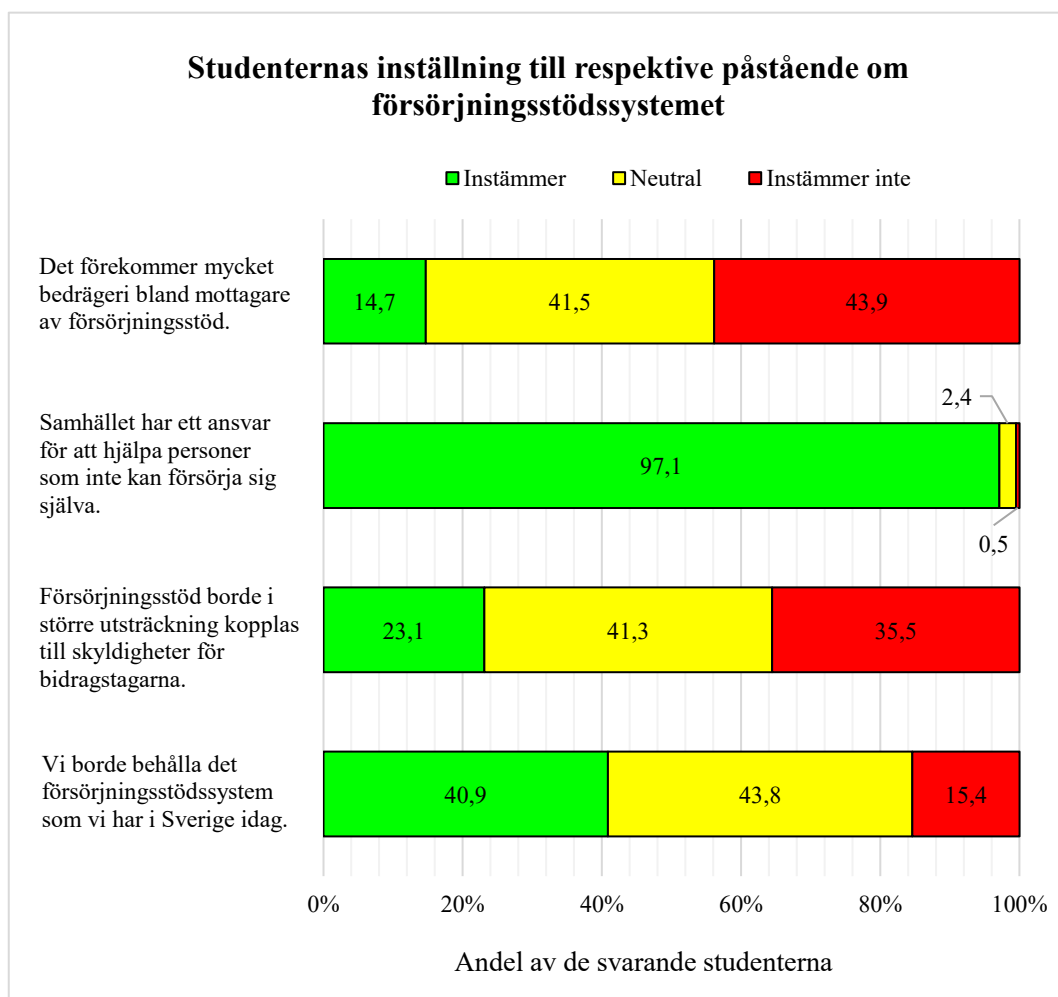

av arbetet. På motsvarande sätt är andelen ointresserade studenter störst bland de som saknar erfarenhet. Andelen neutrala studenter är generellt stor, och denna andel tycks inte påverkas av studenternas erfarenhet. Eta-värdet för relationen mellan erfarenhet och intresse är $0,083$. Detta motsvarar ett mycket svagt samband.

7.5 Studenternas inställning till försörjningsstödssystemet

Studenternas syn på försörjningsstödssystemet framgår av diagrammet nedan. Studenterna instämmer i högst grad i att samhället har ett ansvar för att hjälpa den som inte kan försörja sig själv. Detta är en majoritet på 97 % enig om. En stor andel – ca 41 % – menar även att vi bör behålla det bidragssystem som finns i Sverige idag. Det påstående som lägst andel studenter instämmer i är att det förekommer mycket bedrägeri bland bidragstagare. Enbart ca 15 % instämmer i detta. Detta är också det påstående som störst andel studenter (ca 44 %) tar avstånd från.

Figur 6: Studenternas inställning till de fyra påståendena om försörjningsstödssystemet. N = 205 studenter för påstående 1, 206 studenter för påstående 2 samt 208 studenter vardera för påstående 3 och 4. Se tabell 3 (s. 24–25) för en översikt över bortfallet respektive antalet svarande studenter för respektive påstående.

7.6 Intresset i relation till inställningen till försörjningsstödssystemet

Korrelationerna mellan studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd och deras inställning till respektive påstående om försörjningsstödssystemet är svaga. Detta framgår av tabellen nedan, som visar korrelationskoefficienterna (Spearman's rho) för de fyra sambanden.

Korrelationskoefficienter för intresse i relation till respektive påstående om försörjningsstödssystemet			
Intresse i relation till påståendet:	Spearman's rho	P-värde	Antal (n)
Det förekommer mycket bedrägeri bland mottagare av försörjningsstöd.	-0,113	0,107	205
Samhället har ett ansvar för att hjälpa personer som inte kan försörja sig själva.	0,036	0,603	206
Försörjningsstöd borde i större utsträckning kopplas till skyldigheter för bidragstagarna.	-0,062	0,377	208
Vi borde behålla det försörjningsstödssystem som vi har i Sverige idag.	0,099	0,159	208

Tabell 8: Korrelationskoefficienter och p-värden för sambanden mellan studenternas intresse för arbete med försörjningsstöd och deras inställning till respektive påstående om försörjningsstödssystemet.

Det i sammanhanget starkaste sambandet är det mellan intresse och inställningen till huruvida det förekommer mycket bedrägeri bland mottagare av försörjningsstöd (Spearman's rho = -0,113). Att sambandet är negativt innebär att ett lägre intresse för arbete med försörjningsstöd samvarierar med en starkare övertygelse om att det förekommer bedrägeri bland bidragstagarna. Sambandet är relativt starkt i relation till studiens övriga samband, men svagt i relation till de gränser som presenteras i avsnittet "6.8.2 Analysförfarande" (s. 23). Sambandet är inte statistiskt signifikant ($p = 0,107$). Ytterligare aspekter av relationen mellan de två variablerna framgår av

tabellen nedan. Av denna framgår att andelen ointresserade studenter är störst bland de som instämmer i att det förekommer mycket bedrägeri bland mottagare av försörjningsstöd. Detta överensstämmer med den negativa korrelationskoefficienten. Samtidigt är andelen intresserade studenter ungefär lika stort bland de som instämmer som bland de som inte instämmer (22 % respektive 23 %). Detta kan förklara att korrelationskoefficienten är låg.

Intresse i relation till inställningen till påståendet ”Det förekommer mycket bedrägeri bland mottagare av försörjningsstöd.”					
		Inställning till påståendet			Totalt
		Instämmer inte	Neutral	Instämmer	
Ej intresserad	Antal	27	32	16	75
	Andel inom kolumnen	30,0 %	37,6 %	53,3 %	36,6 %
Neutral	Antal	43	44	7	94
	Andel inom kolumnen	47,8 %	51,8 %	23,3 %	45,9 %
Intresserad	Antal	20	9	7	36
	Andel inom kolumnen	22,2 %	10,6 %	23,3 %	17,6 %
Totalt	Antal	90	85	30	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 9: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, i relation till deras inställning till huruvida det förekommer mycket bedrägeri bland bidragstagarna.

Det näst starkaste sambandet finns mellan intresset och inställningen till påståendet om huruvida försörjningsstödssystemet bör behållas så som det ser ut i Sverige idag. Att sambandet är positivt innebär att ett stort intresse för arbete med försörjningsstöd samvarierar med en positiv inställning gentemot att behålla

systemet, medan ett litet intresse samvarierar med en negativ inställning till att behålla systemet så som det ser ut idag. Som beskrivet ovan är sambandet svagt i reell mening (Spearmans rho = 0,099). P-värdet för sambandet är 0,159, vilket innebär att det inte är statistiskt signifikant. Relationen mellan variablerna framgår också av tabellen nedan. Av denna framgår att andelen intresserade studenter är störst bland de som tycker att systemet bör behållas, medan andelen ointresserade studenter är störst bland de som tycker att det inte bör behållas. Både bland de studenter som är neutrala inför att behålla systemet och bland de som tycker att systemet bör behållas finns det en stor andel – ca 45–50 % – som är neutrala inför arbetet med försörjningsstöd.

Intresse i relation till inställningen till påståendet ”Vi borde behålla det försörjningsstödssystem som vi har i Sverige idag.”					
		Inställning till påståendet			Totalt
		Instämmer inte	Neutral	Instämmer	
Ej intresserad	Antal	16	36	24	76
	Andel inom kolumnen	50,0 %	40,0 %	28,9 %	31,7 %
Neutral	Antal	12	41	41	94
	Andel inom kolumnen	37,5 %	45,6 %	49,4 %	45,9 %
Intresserad	Antal	4	13	18	35
	Andel inom kolumnen	12,5 %	14,4 %	21,7 %	17,1 %
Totalt	Antal	32	90	83	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 10: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, i relation till deras inställning till att behålla bidragssystemet så som det ser ut idag.

Som beskrivet är sambandet mellan intresset och inställningen till påståendet om huruvida försörjningsstöd i högre grad borde kopplas till skyldigheter för bidragstagarna svagare än de två ovanstående sambanden. Spearmans rho för sambandet är 0,062. Sambandet är – liksom de övriga sambanden – inte statistiskt signifikant ($p = 0,377$). Relationen mellan variablerna framgår av tabellen nedan. Att sambandet är negativt medför att störst andel ointresserade studenter finns bland de som instämmer i påståendet. Störst andel intresserade studenter finns dock också bland de som instämmer i att bidraget i högre grad bör kopplas till skyldigheter. I sin helhet är andelen intresserade respektive ointresserade studenter ungefär lika stor i respektive grupp. Detta kan bidra till den svaga korrelationen.

Intresse i relation till inställningen till påståendet ”Försörjningsstöd borde i större utsträckning kopplas till skyldigheter för bidragstagarna.”					
		Inställning till påståendet			Totalt
		Instämmer inte	Neutral	Instämmer	
Ej intresserad	Antal	24	33	19	76
	Andel inom kolumnen	32,9 %	38,8 %	40,4 %	37,1 %
Neutral	Antal	36	40	18	94
	Andel inom kolumnen	49,3 %	47,1 %	38,8 %	45,9 %
Intresserad	Antal	13	12	10	35
	Andel inom kolumnen	17,8 %	14,1 %	21,3 %	17,1 %
Totalt	Antal	73	85	47	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

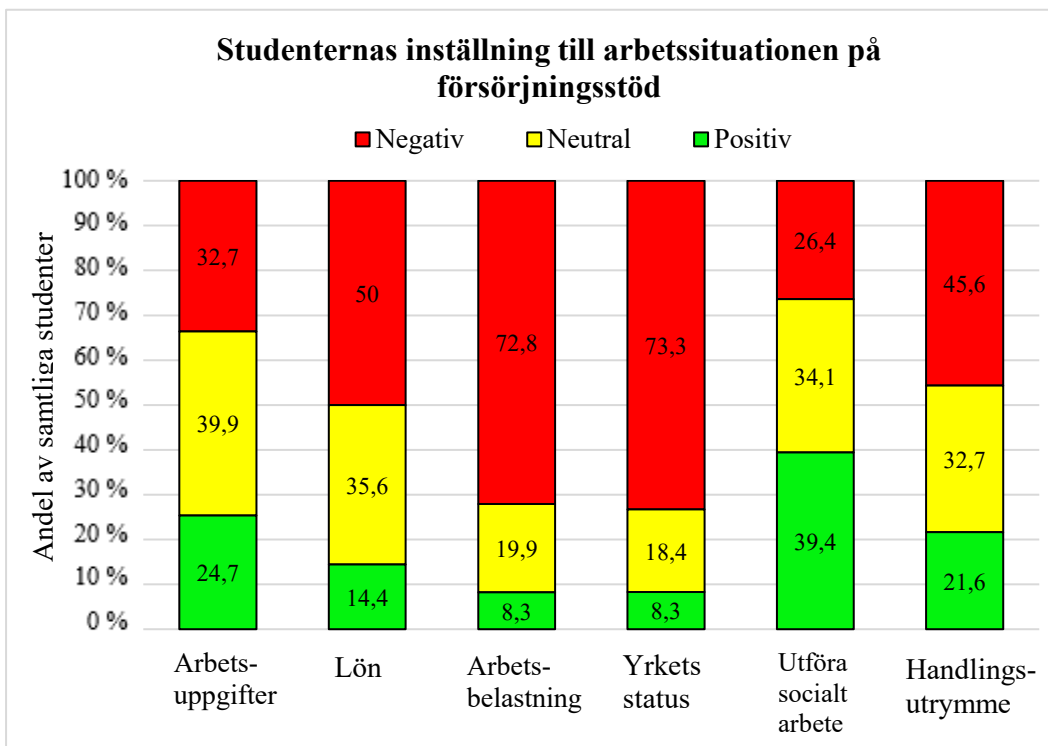
Tabell 11: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, i relation till deras inställning till att i större utsträckning koppla biståndet till skyldigheter.

Studenternas inställning till påståendet ”Samhället har ett ansvar för att hjälpa personer som inte kan försörja sig själva” har mycket liten spridning. Då 97 % av studenterna instämmer i påståendet görs ingen vidare analys av samvariationen mellan inställningen till påståendet och intresset för arbete med försörjningsstöd.

7.7 Studenternas syn på arbetssituationen på försörjningsstöd

Av nedanstående diagram framgår att studenterna generellt är relativt negativa till arbetssituationen på försörjningsstöd. De faktorer som störst andel studenter är positiva till är arbetsuppgifterna och möjligheten att utföra socialt arbete. Även för dessa faktorer är de positiva studenterna dock i minoritet (25 % respektive 40 %). Lägst andel positiva studenter – ca 8 % – finns i relation till arbetsbelastningen respektive yrkets status. För dessa variabler är dessutom andelen neutrala studenter betydligt mindre än för de övriga fyra faktorerna.

Figur 7: Studenternas inställning till arbetssituationen på försörjningsstöd. N= 208 studenter för faktorerna arbetsuppgifter, lön, möjlighet att utföra socialt arbete och handlingsutrymme. N = 206 studenter för faktorerna arbetsbelastning och yrket status (se tabell 3 på s. 24–25 för en översikt över antalet svarande studenter för respektive faktor).

De faktorer som störst andel studenter har en positiv bild av – arbetsuppgifterna och möjligheten att utföra socialt arbete – tillhör också de faktorer som flest studenter anger som viktiga motivationsfaktorer när de söker en tjänst. Yrkets status, som majoriteten av studenterna är negativa inför, är enbart viktig för ca 10 % av studenterna. Samtidigt är lönen, som studenterna på liknande sätt är negativa inför, en av de viktigaste motivationsfaktorerna. Studenternas syn på vilka faktorer som i högst grad kan motivera dem att söka en tjänst framgår av tabellen nedan.

Angivande av de tre faktorer som i högst grad kan motivera studenten att söka en tjänst			
	Antal svar	Andel av samtliga svar	Andel studenter som har markerat alternativet
Arbetsuppgifter	152	24,6 %	73,1 %
Lön	137	22,2 %	65,9 %
Arbetsbelastning	78	12,6 %	37,5 %
Yrkets status	19	3,1 %	9,1 %
Möjlighet att utföra socialt arbete	126	20,4 %	60,6 %
Handlingsutrymme i arbetet	105	17,0 %	50,5 %
Totalt	617	100 %	296,6 %

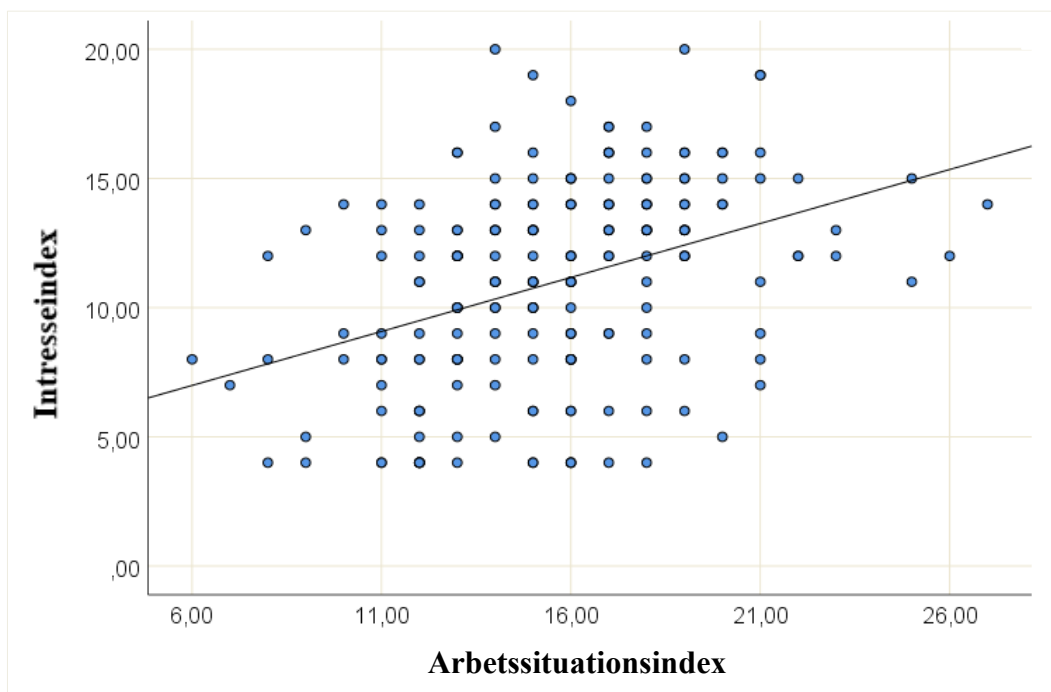
Tabell 12: Översikt över de faktorer som i högst grad motiverar studenterna att söka en tjänst. $N = 209$ studenter.

7.8 Intresset i relation till synen på arbetssituationen på försörjningsstöd

Korrelationen mellan intresseindexet och arbetssituationsindexet har ett Pearsons r -värde på 0,382. Sambandet är ganska svagt enligt de gränsvärden som används i studien (se s. 23), men starkt i relation till undersökningens övriga samband. Att sambandet är positivt innebär att stort intresse samvarierar med en positiv syn på arbetssituationen, medan litet intresse samvarierar med en negativ syn på

arbetssituationen. P-värdet är 0,000. Sambandet är därmed statistiskt signifikant. Korrelationen framgår av spridningsdiagrammet nedan.

Figur 8: Korrelationen mellan studenternas fördelning i relation till intresseindexet, och deras fördelning i relation till arbetssituationsindexet. N= 202.

Tabellen nedan visar korrelationerna mellan intresseindexet och synen på respektive faktor som påverkar arbetssituationen. Dessa samband är i regel starkare än studiens övriga samband. Samtliga samband är positiva. Detta innebär att en positiv inställning till respektive faktor samvarierar med ett stort intresse för arbete med försörjningsstöd. Samtliga samband, med undantag för det mellan intresse och yrkets status, är statistiskt signifikanta ($p < 0,05$).

Korrelationskoefficienter för intresse i relation till inställningen till respektive faktor som kan påverka arbetssituationen			
	Spearman's rho	P-värde	Antal värden (n) ⁷
Arbetsuppgifter	0,543	0,000	205
Lön	0,147	0,035	205
Arbetsbelastning	0,222	0,001	204

⁷ Se tabell 3 (s. 24–25) för en översikt över bortfallet respektive antalet svarande studenter för respektive faktor.

Yrkets status	0,129	0,067	203
Möjlighet att utföra socialt arbete	0,200	0,004	205
Handlingsutrymme i arbetet	0,206	0,003	205

Tabell 13: Korrelationskoefficienter och p-värden för sambanden mellan studenternas intresse och deras syn på olika aspekter av arbetssituationen på försörjningsstöd.

I synnerhet samvarierar intresset med synen på de arbetsuppgifter som arbetet innefattar. Detta är de facto studiens starkaste samband (Spearman's rho = 0,543). Av tabellen nedan framgår att andelen ointresserade studenter är betydligt större bland de som är negativa till arbetsuppgifterna, än bland de som är neutrala eller positiva. På motsvarande sätt är andelen intresserade studenter större bland de som är positiva till arbetsuppgifterna, än i de två övriga grupperna.

Intresse i relation till synen på arbetsuppgifterna på försörjningsstöd					
		Inställning till arbetsuppgifterna			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	40	29	6	75
	Andel inom kolumnen	58,8 %	36,3 %	10,5 %	36,6 %
Neutral	Antal	27	43	24	94
	Andel inom kolumnen	39,7 %	53,8 %	42,1 %	45,9 %
Intresserad	Antal	1	8	27	36
	Andel inom kolumnen	1,5 %	10,0 %	47,4 %	17,6 %
Totalt	Antal	68	80	57	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 14: Relationen mellan intresse för arbetet och inställning till arbetsuppgifterna.

Intresset samvarierar även i relativt hög grad med synen på arbetsbelastningen, möjligheten att utföra socialt arbete och handlingsutrymmet i arbetet. Relationen mellan intresse för arbetet och inställningen till arbetsbelastningen framgår av tabellen nedan. Denna visar, på motsvarande sätt som för arbetsuppgifterna, att störst andel intresserade studenter finns bland de som är positiva till arbetsbelastningen. Störst andel ointresserade studenter finns istället bland de som är negativa till arbetsbelastningen. Antalet positiva studenter är i sin helhet dock betydligt mindre än för arbetsuppgifterna.

Intresse i relation till synen på arbetsbelastningen på försörjningsstöd					
		Inställning till arbetsbelastningen			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	59	11	4	74
	Andel inom kolumnen	39,9 %	26,8 %	26,7 %	36,3 %
Neutral	Antal	67	21	6	94
	Andel inom kolumnen	45,6 %	51,2 %	40,0 %	46,1 %
Intresserad	Antal	22	9	5	36
	Andel inom kolumnen	14,9 %	22,0 %	33,3 %	17,6 %
Totalt	Antal	148	41	15	204
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 15: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, utifrån deras inställning till arbetsbelastningen på området.

Relationen mellan intresset och inställningen till handlingsutrymmet i arbetet framgår av tabellen på nästa sida. Studenternas fördelning i tabellen är generellt mycket lik den fördelning som redovisas i tabellen för arbetsbelastningen ovan.

Detta överensstämmer med att korrelationskoefficienterna för de två (positiva) sambanden ligger nära varandra. Båda sambanden är dessutom relativt starka i jämförelse med studiens övriga samband, trots att de är mycket svaga i reell mening.

Intresse i relation till synen på handlingsutrymmet i arbetet med försörjningsstöd					
		Inställning till handlingsutrymmet			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	39	24	12	75
	Andel inom kolumnen	41,5 %	36,4 %	26,7 %	36,6 %
Neutral	Antal	43	34	17	94
	Andel inom kolumnen	45,7 %	51,5 %	37,8 %	45,9 %
Intresserad	Antal	12	8	16	36
	Andel inom kolumnen	12,8 %	12,1 %	35,6 %	17,6 %
Totalt	Antal	94	66	45	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 16: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, utifrån deras inställning till handlingsutrymmet i arbetet.

Den sista variabeln som är relativt starkt korrelerad gentemot intresset är inställningen till möjligheten att utföra socialt arbete vid arbetet med försörjningsstöd. Även fördelningen för denna variabel är lik fördelningarna för arbetsbelastningen och handlingsutrymmet (vilket överensstämmer med att korrelationskoefficienterna är positiva och ungefär lika stora). På samma sätt som för de tre övriga faktorerna är andelen ointresserade studenter till exempel störst bland de som är negativt inställda till möjligheten att utföra socialt arbete i samband med arbetet med försörjningsstöd. Detta framgår av tabellen på nästa sida.

Intresse i relation till synen på möjligheten att utföra socialt arbete vid arbetet med försörjningsstöd					
		Inställning till möjligheten att utföra socialt arbete			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	29	22	24	75
	Andel inom kolumnen	53,7 %	31,4 %	29,6 %	36,6 %
Neutral	Antal	17	38	39	94
	Andel inom kolumnen	31,5 %	54,3 %	48,1 %	45,9 %
Intresserad	Antal	8	10	18	36
	Andel inom kolumnen	14,8 %	14,3 %	22,2 %	17,6 %
Totalt	Antal	54	70	81	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 17: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, utifrån deras inställning till möjligheten att utföra socialt arbete vid arbetet med försörjningsstöd.

Korrelationerna mellan studenternas intresse och deras inställning till yrkets status, samt mellan intresset och inställningen till lönen på försörjningsstöd, är svagare än ovanstående samband. Tabellen på nästa sida visar relationen mellan intresset och inställningen till lönen. Även detta samband är positivt. Detta överensstämmer med fördelningen i tabellen, då störst andel intresserade studenter finns bland de som är positiva till lönen och störst andel ointresserade studenter finns bland de som är negativa till lönen. En faktor som kan bidra till att korrelationskoefficienten trots detta är lägre än för ovanstående samband är att det totala antalet positiva studenter är litet. Svaren har därmed liten spridning, vilket kan göra korrelationen svagare.

Intresse i relation till synen på lönen på försörjningsstöd					
		Inställning till lönen			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	40	30	5	75
	Andel inom kolumnen	39,6 %	40,5 %	16,7 %	36,6 %
Neutral	Antal	45	33	16	94
	Andel inom kolumnen	44,6 %	44,6 %	53,3 %	45,9 %
Intresserad	Antal	16	11	9	36
	Andel inom kolumnen	15,8 %	14,9 %	30,0 %	17,6 %
Totalt	Antal	101	74	30	205
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 18: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, utifrån deras inställning till lönen på försörjningsstöd.

Inställningen till yrkets status är den faktor som i lägst utsträckning samvarierar med studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd. En tabell som visar relationen mellan dessa två variabler följer på nästa sida. Också för denna arbetsmiljöfaktor är andelen intresserade studenter störst bland de som är positiva till yrkets status. Andelen intresserade studenter bland de som är positiva till yrkets status är dock bara sex procentenheter högre än motsvarande andel bland de som är negativt inställda till yrkets status. Denna skillnad är mindre än för faktorerna med högre korrelationskoefficienter (för sambandet mellan intresse och synen på arbetsuppgifterna är skillnaden till exempel 46 procentenheter). Detta, tillsammans med att studenternas svar har liten spridning, kan bidra till den relativt låga korrelationskoefficienten.

Intresse i relation till synen på yrkets status					
		Inställning till yrkets status			Totalt
		Negativ	Neutral	Positiv	
Ej intresserad	Antal	58	12	3	73
	Andel inom kolumnen	38,9 %	32,4 %	17,6 %	36,0 %
Neutral	Antal	65	19	10	94
	Andel inom kolumnen	43,6 %	51,4 %	58,8 %	46,3 %
Intresserad	Antal	26	6	4	36
	Andel inom kolumnen	17,4 %	16,2 %	23,5 %	17,7 %
Totalt	Antal	149	37	17	203
	Andel inom kolumnen	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 19: Studenternas intresse av att arbeta med försörjningsstöd, utifrån deras inställning till yrkets status.

7.9 Sammanfattning av studiens resultat

Studenterna uppvisar generellt ett svagt intresse för arbete med försörjningsstöd. De uppger i högre utsträckning att de är nyfikna på vad arbetet innebär, än att de uppfattar arbetet som roligt eller engagerande. Intresset samvarierar i liten utsträckning med bakgrundsfaktorer som ålder, kön, vilken termin studenterna läser och vilket politiskt parti studenterna sympatiserar med.

Enbart ca 7 % av studenterna har egna erfarenheter av att arbeta med försörjningsstöd. Dessa är i genomsnitt något mer intresserade än studenterna som saknar erfarenhet, men samvariationen mellan variablerna är liten. Även korrelationen mellan studenternas intresse och deras inställning till försörjningsstödsystemet är svag. Studiens starkaste samband finns istället mellan

studenternas intresse och deras inställning till de faktorer som påverkar arbetssituationen på försörjningsstöd. Ett stort intresse för arbetet samvarierar med en positiv bild av samtliga aspekter av arbetssituationen. I högst grad samvarierar intresset med inställningen till de arbetsuppgifter som ingår i arbetet

8 Diskussion

8.1 Ointresserade studenter: idéer för vidare forskning

Studenternas svala intresse av att arbeta med försörjningsstöd stämmer inte överens med studiens hypotes om ett förhållandevis stort intresse bland studenterna (se s. 12). De tidigare studier som delvis har legat till grund för hypotesen (Krumer-Nevo & Weiss 2006; Limb & Organista 2006) undersöker som beskrivet socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med fattiga, och finner att detta är stort. En förklaring till att resultaten motsäger varandra kan vara att intresset av att arbeta med fattiga i realiteten inte är relaterat till intresset av att arbeta med försörjningsstöd, trots att de som mottar försörjningsstöd kan räknas som fattiga. För att få en bättre bild av likheter och skillnader mellan dessa två intresseområden hade det varit intressant att studera socionomstudenters intresse av att arbeta med fattiga även i en svensk kontext.

Vidare uppger studenterna att de är *nyfikna* på arbetet med försörjningsstöd, men de upplever i lägre utsträckning att arbetet är roligt eller engagerande. De är också relativt ovilliga att faktiskt arbeta med försörjningsstöd. Resultatet stämmer inte överens med studiens hypotes om att studenterna är villiga att arbeta med försörjningsstöd, även om de inte upplever arbetet som engagerande (se s. 12), och det stämmer därmed inte heller överens med Dellgrans (2008) beskrivning av fenomenet. Dellgran (2008) pekar istället på att myndighetsutövning – och däribland försörjningsstöd – är ett område som många socionomstudenter väljer att arbeta inom i början av sina karriärer då det är där många arbetstillfällen finns.

En potentiell förklaring till att studenterna inte uttrycker en sådan vilja är att de under studietiden inte resonerar utifrån hur arbetsmarknaden ser ut, utan snarare utgår från sina personliga intressen och ambitioner. Dellgran (2008) lyfter fram att specialist- och expertkarriärer, ofta med fokus på behandlingsarbete, har kommit att betraktas som ideal bland dagens socionomer. En sådan karriär skulle kunna

vara en av de ambitioner som studenterna i första hand hoppas på att förverkliga efter examen.

Med tanke på att 63 % av dagens socionomer faktiskt har erfarenhet av arbete med försörjningsstöd (Dellgran & Höjer 2005) väcker studenternas motvilja också frågor som är intressanta för vidare forskning. Leder det bristande intresset under studietiden till att studenterna faktiskt avstår från att ta anställning på en försörjningsstödsenhet efter utbildningen? Är de studenter som senare väljer att arbeta med försörjningsstöd ointresserade även när de påbörjar arbetet? Växer ett intresse fram, och i så fall vid vilken tidpunkt och av vilka orsaker? Att öka kunskapen om studenternas intresse, och utvecklingen av detta intresse vid övergången från utbildning till arbetsliv, är arbetsmarknaden till gagn då det idag är svårt att rekrytera nytexaminerade socionomer till arbetet med försörjningsstöd (SKL 2015).

8.2 Studenter med erfarenhet: få men intresserade

Studiens resultat visar enbart på ett mycket svagt samband mellan intresse för arbete med försörjningsstöd och egna erfarenheter av sådant arbete. Antalet studenter med erfarenhet är väldigt litet i denna studie, vilket kan påverka resultatens reliabilitet. Samtidigt är det relevant att lyfta fram att de få studenter som har erfarenhet av arbetet faktiskt är något mer intresserade av att fortsätta detta arbete. Som beskrivet finner både Perry (2003) och Gorelik et al. (2000) att studenter som har haft kontakt med en viss grupp är mer intresserade av att arbeta vidare med gruppen. Att andelen intresserade studenter i denna studie är störst bland de som har erfarenhet (och minst bland de som saknar erfarenhet) indikerar att det finns ett sådant samband även i en svensk kontext. Detta överensstämmer också med studiens hypotes om ett positivt samband mellan variablerna (se s. 12).

Vidare kan det noteras att majoriteten av studenterna med erfarenhet har hela ca 2–5 månades erfarenhet av arbete med försörjningsstöd, men enbart är marginellt mer intresserade av att fortsätta arbetet. Studien undersöker inte orsaken till detta, men en möjlig förklaring är att erfarenheten inte har gjort något större intryck på studenterna. En annan förklaring är att erfarenheten har gjort intryck på studenterna, men inte varit tillräckligt positiv för att öka deras intresse av att fortsätta att arbeta inom området. En aspekt som talar för den sistnämnda tolkningen är att även Krumer-Nevo och Weiss (2006) finner att studenters intresse inte enbart påverkas

av erfarenheten i sig, utan också av upplevelsen av denna erfarenhet. Författarnas studie visar nämligen att de faktorer som i högst grad samvarierar med ett stort intresse av att arbeta med en viss grupp är att studenten uppfattar arbetet som en positiv erfarenhet, respektive att studenten uppfattar att arbetet har bidragit till dennes personliga utveckling (Krumer-Nevo & Weiss 2006). Detta visar i sin tur på betydelsen av att den första kontakten med ett arbetsfält upplevs som så positiv som möjligt. Ett sådant resultat är relevant både för socialhögskolornas organisering av praktikperioder och arbetsgivarnas organisering av introduktionsperioder för nyanställda.

8.3 Intresset och inställningen till systemet: ambitioner bortom välfärdsstaten?

En stor andel av studenterna uppger att samhället har ett ansvar för att hjälpa den som inte kan försörja sig själv. Få instämmer i att det förekommer mycket bedrägeri bland mottagarna. I motsats till Krolls, Blombergs och Kallios (2012) resultat uppger studenterna inte att försörjningsstödet borde kopplas till fler skyldigheter för bidragstagarna. Detta kan i sin helhet tolkas som att studenterna har en positiv inställning till försörjningsstödssystemet så som det ser ut idag. Studenterna har därmed likheter med socialarbetarna i Stranz (2007) studie, som själva arbetar med försörjningsstöd. Även dessa uppfattar systemet som legitimt. En viktig skillnad gentemot studiens hypotes (se s. 12) är dock att *samtliga* studenter i denna studie – och inte bara de som är intresserade av att arbeta med försörjningsstöd – är positiva gentemot systemet. Ett högt förtroende för försörjningsstödssystemet behöver alltså inte medföra ett stort intresse av att själv arbeta med det.

Att hypotesen inte bekräftas medför att Hodgkinsons och Sparkes (1997) teori om att ideologiska ställningstaganden, som synen på försörjningsstödssystemet, påverkar individens karriärval inte tycks gälla i detta fall. En förklaring till detta kan vara att synen på försörjningsstödssystemet inte är tillräckligt avgörande för att påverka studenternas karriärval på ett sådant sätt att det kan observeras i studien. Hittills har studenternas bristande intresse av att arbeta med försörjningsstöd tolkats som ett uttryck för Dellgrans (2008) resonemang om att socionomer generellt har andra ambitioner än att arbeta med myndighetsutövning. Att studenterna ser försörjningsstödssystemet som något positivt och önskvärt, men inte själva är

villiga att utföra det arbete som behövs för att systemet ska upprätthållas, öppnar dock för en alternativ tolkning.

Studenterna i denna studie är uppvuxna under en period då kritiken mot välfärdsstaten har varit betydligt starkare än under dess ”gyllene årtionden” (1945–1980) (Nygård 2013, s. 103f.). Utifrån detta är det möjligt att tolka resultatet som ett tecken på att studenterna inte själva vill arbeta med välfärdsstatens grundläggande funktioner (som försörjningsstöd), även om de är positiva till att funktionerna existerar. Då en stor del av välfärdsstatens tjänstemannakår består av just socionomer är det av stor vikt att denna hypotes utforskas vidare. Ett möjligt fokusområde är hur dagens socionomstudenter ser på sin egen framtid i relation till de arbetstillfällena som ryms inom den klassiska välfärdsstaten (som arbete på socialtjänsten), och huruvida denna inställning förändras när studenterna träder in i yrkeslivet.

8.4 Intresset och synen på arbetssituationen: studiens starkaste samband

Den variabel som i högst utsträckning samvarierar med intresset är studenternas inställning till arbetssituationen på försörjningsstöd. Det positiva sambandet överensstämmer med Rotgans (2015) och Schiefeles (1992) teorier om att grad av intresse för ett fenomen – i detta fall arbete med försörjningsstöd – är relaterat till individens känslor inför fenomenet. Resultatet kan också liknas vid Krumer-Nevos och Weiss (2006) studie om att det finns en positiv korrelation mellan socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med en viss klientgrupp och deras uppfattningar om arbetssituationen för denna typ av tjänst. Det överensstämmer följaktligen också med studiens hypotes om att det finns ett positivt samband mellan variablerna (se s. 13).

Studenterna är dock mer negativa till arbetssituationen än förväntat, vilket sammanfaller med att de är mindre intresserade av arbetet än förväntat. Arbetssituationen är den faktor som starkast samvarierar med intresset, men den upplevs inte som tillräckligt positiv för att studenterna ska vilja arbeta inom området. Även dessa resultat, som inte tidigare har observerats för arbete med försörjningsstöd, är av betydelse för de arbetsgivare som idag har svårt att rekrytera socionomer till arbetet (SKL 2015). Det indikerar nämligen att en förändring av arbetssituationen kan öka studenternas intresse för arbetet.

Vidare är intresset olika starkt korrelerat med olika aspekter av arbetssituationen. Att intresset främst samvarierar med synen på de arbetsuppgifter som ingår i arbetet kan relateras till att arbetsuppgifterna också är den faktor som flest studenter menar kan motivera dem att söka en tjänst. Med tanke på att mindre än var tionde student har egen erfarenhet av arbetsuppgifterna är det dock relevant att studera vilka konkreta uppgifter studenterna tror att arbetet innefattar. Om studenternas föreställningar om arbetets innehåll stämmer dåligt överens med verkligheten, men samtidigt minskar deras intresse för arbetet, är detta nämligen relevant både för socialhögskolorna som förbereder studenterna inför arbetslivet och för arbetsgivarna som informerar studenterna om sina tjänster.

Att intresset i relativt hög utsträckning samvarierar med synen på arbetsuppgifterna, och i låg utsträckning samvarierar med synen på lönen och yrkets status, överensstämmer med studiens hypotes. Enligt hypotesen är intresset nämligen i högre grad beroende av synen på det sociala arbete som utförs på arbetsplatsen (t.ex. klienternas förändringsmöjligheter), än synen på de egna arbetsvillkoren (t.ex. lön) (se s. 13). Det är även likt resultatet i Krumer-Nevos och Weiss (2006) studie, som visar att socialarbetarstudenters intresse av att arbeta med en viss klientgrupp i hög utsträckning är beroende av deras syn på arbetets karaktär, och i låg utsträckning är beroende av synen på lönen och arbetsmarknaden. Som beskrivet finner Liedgren och Elvhage (2015) på motsvarande sätt att socionomstudenter inte främst värderar faktorer som lön och karriär, utan snarare fokuserar faktorer som har med det faktiska sociala arbetet och möjligheten att vara till hjälp att göra.

Studios hypotes motsägs dock av att undersökningens näst starkaste korrelation finns mellan intresset och synen på arbetsbelastningen. Det motsägs även av att lönen är den faktor som näst störst andel – 66 % – anger som en av de tre faktorer som i högst grad kan motivera dem att söka en tjänst. Detta tyder på att socionomstudenterna inte är så uppgiftsfokuserade som ovanstående studier antyder, utan också är måna om sina egna arbetsvillkor, när de väljer arbetsplats. Motstridigheterna i dessa resultat tyder på att fenomenet behöver undersökas vidare. En korrekt beskrivning av vad studenterna värderar när de söker en tjänst kan nämligen göra det lättare för arbetsgivare (på bland annat försörjningsstödsenheter) att utforma arbetserbjudanden som matchar studenternas förväntningar, vilket i sin tur gynnar både studenterna och verksamheten i stort.

8.5 Slutsats

Syftet med denna studie är som beskrivet att undersöka socionomstudenters intresse av att arbeta med försörjningsstöd, vilket är relevant utifrån att dagens socionomer tycks välja bort arbetet till förmån för andra tjänster. Studien bekräftar att intresset för arbetet är litet också bland framtidens socionomer. Studenternas begränsade intresse är främst relaterat till deras negativa inställning till arbetssituationen på försörjningsstöd. Studien pekar därmed på att arbetsgivare på försörjningsstödsområdet står inför två centrala utmaningar. För det första behöver de bemöta och arbeta med studenternas föreställningar om arbetet. För det andra behöver de i sin helhet locka socionomstudenter (och socionomer) till området.

Matchningsprocessen mellan socionom och socialkontor kan underlättas av vidare studier om vad socionomstudenter och socialarbetare värderar när de söker en tjänst. Att studera detta vidare är viktigt med tanke på att den existerande föreställningen om att socionomer enbart vägleds av altruism inte tycks vara representativ för dagens socionomstudenter, som till exempel även värderar lönen. Forskningen skulle även kunna bidra med vidare studier om vad socionomstudenter föreställer sig att arbetet med försörjningsstöd innebär i praktiken. Detta är relevant med tanke på att intresset är starkt relaterat till synen på arbetsuppgifterna, samtidigt som få studenter har egna erfarenheter av arbetet.

Ytterligare en utmaning ligger i att verka för att de studenter (eller socionomer) som väljer att arbeta med försörjningsstöd behåller sitt intresse för arbetet även efter att de har blivit anställda. Det faktum att intresset för ett fält ökar om arbetet upplevs som en positiv erfarenhet talar för att den första kontakten är avgörande för det fortsatta intresset. Detta gäller troligtvis i synnerhet för arbete med myndighetsutövning eftersom socionomer i allmänhet tenderar att lämna detta fält tidigt i sina karriärer. Både socialhögskolor, som organiserar studenters praktikperioder, och arbetsgivare, som organiserar introduktionsperioder för nyanställda, har möjlighet att påverka dessa tidiga upplevelser.

Slutligen kan det faktum att studenterna inte själva vill arbeta med försörjningsstöd, men är positiva till försörjningsstödsystemet som fenomen, tyda på att det bristande intresset sträcker sig bortom specifika arbetsvillkor. Det kan istället vara ett uttryck för att studenterna inte nödvändigtvis ser sin egen framtid inom ramen för de arbetstillfällen som välfärdsstaten kan erbjuda. Hypotesen har inte undersökts i denna studie, men utgör ett angeläget framtida forskningsområde.

Källförteckning

Barmark, Mimmi & Göran Djurfeldt (2015) *Statistisk verktygslåda 0 – att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2:a uppl. Malmö: Liber.

Dellgran, Peter (2008) Fattigdomens professionalisering och flykten från myndighetsutövningen. I: Swärd, Hans & Marie-Anne Egerö (red.) *Villkorandets politik: Fattigdomens premisser och samhällets åtgärder – då och nu*. Malmö: Égalité.

Dellgran, Peter & Staffan Höjer (2005) Rörelser i tiden. Professionalisering och privatisering i socialt arbete. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 12(2–3): 246–267.

Eliasson, Annika (2018) *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.

Eriksson, Bengt G. & Per-Åke Karlsson (2016) *Att utvärdera välfärdsarbete*. 2:a uppl. Malmö: Gleerups.

Gorelik, Yehudit, Joann Damron-Rodriguez, Brooke Funderburk & David H. Solomon (2000) Undergraduate Interest in Aging. Is It Affected by Contact with Older Adults? *Educational Gerontology*, 26(7): 623–638.

Hagevi, Magnus & Dino Viscovi (2016) *Enkäter – att formulera frågor och svar*. Lund: Studentlitteratur.

Hodkinson, Phil & Andrew C. Sparkes (1997) Careership: A Sociological Theory of Career Decision Making. *British Journal of Sociology of Education* 18(1): 29–44.

Kroll, Christian, Helena Blomberg & Johanna Kallio (2012) Om nordiska socialarbetares syn på fattiga och ökade krav på klienterna. I: Swärd, Hans & Lena Engelmark (red.) *Fattigdom utan gränser*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Krumer-Nevo, Michal & Idit Weiss (2006) Factors affecting the interest of Israeli social work students in working with different client groups. *Journal of Social Work Education*, 42(3): 443–463.

Liedgren, Pernilla S. & Gudrun V. Elvhage (2015) Social Work of the Future: Motives and Expectations among Social Work Students in Sweden. *International Journal of Social Science Studies*, 3(6): 121–129.

Liljegren, Anders (2008) Byråkrater, flummare och andra: Om mikropolitiska konstruktioner på socialkontor. *Socionomens forskningssupplement*, 2008(3): 15–27.

Limb, Gordon E. & Kurt C. Organista (2006) Change Between Entry and Graduation in MSW Student Views on Social Work's Traditional Mission, Career Motivations, and Practice Preferences: Caucasian, Student of Color, and American Indian Group Comparisons. *Journal of Social Work Education*, 42(2): 269–290.

Marttila, Anneli, Eva Johansson, Margaret Whitehead & Bo Burström (2012) Dilemmas in providing resilience-enhancing social services to long-term social assistance clients. A qualitative study of Swedish social workers. *BMC Public Health*, 12(1): 517–527.

Minas, Renate (2008a) Arbete med ekonomiskt bistånd I – Organisation och metoder, kontinuitet och förändring. I: Bergmark, Åke, Tommy Lundström, Renate Minas & Stefan Wiklund (red.) *Socialtjänsten i blickfånget – Organisation, resurser och insatser*. Stockholm: Natur & Kultur.

Nyblom, Jenny (2011) Activation in social work with social assistance claimants in four Swedish municipalities. *European Journal of Social Work*, 14(3): 339–361.

Nygård, Mikael (2013) *Socialpolitik i Norden*. Lund: Studentlitteratur.

Perry, Robin (2003) Who wants to work with the poor and homeless? *Journal of Social Work Education*, 39(2): 321–341.

Rotgans, Jerome I. (2015) Validation Study of a General Subject-matter Interest Measure: The Individual Interest Questionnaire (IIQ). *Health Professions Education*, 1(1): 67–75.

Schiefele, Ulrich (1992) Topic interest and levels of text comprehension. I: Renninger, Ann K., Suzanne Hidi & Andreas Krapp (red.) *The role of interest in learning and development*. London: Psychology Press.

Socialstyrelsen (2013) *Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2017) *Statistik om ekonomiskt bistånd 2016*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Stranz, Hugo (2007) *Utrymme för variation – om prövning av socialbidrag*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet.

Stukát, Staffan (1993) *Statistikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Sveriges Kommuner och Landsting (2006) *Lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken. Möjligheter och gränser*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting.

Sveriges Kommuner och Landsting (2015) *Rekryteringsläget inom socialtjänsten. Barn och unga samt ekonomiskt bistånd*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting.

Trost, Jan & Oscar Hultåker (2016) *Enkätboken*. 5:e uppl. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (u.å.) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Weiss, Idit, John Gal, Ram A. Cnaan & Rea Maglajilic (2002) Where does it begin? A Comparative Perspective on the Professional Preferences of First-year Social Work Students. *British Journal of Social Work*, 32(5): 589–608.

Bilaga 1: Informationsbrev

Socionomstudenters intresse av att arbeta med försörjningsstöd

Hej!

Jag heter Sofie och jag läser termin 6 på socionomprogrammet i Lund. Inom ramen för utbildningen skriver jag en kandidatuppsats. Min uppsats handlar om socionomstudenters intresse av att arbeta med försörjningsstöd. Det empiriska materialet utgörs av enkäter som delas ut till socionomstudenter.

Försörjningsstöd kallas även ekonomiskt bistånd. Det är ett behovsprövat bidrag som ofta beskrivs som "samhällets yttersta skyddsnät" eftersom det träder in först när andra ersättningar inte räcker till eller inte beviljas. Det har hittills bedrivits relativt lite forskning på arbete med försörjningsstöd. Samtidigt har en stor andel av dagens socionomer arbetat med försörjningsstöd någon gång under sin yrkeskarriär. Det är därför, menar jag, viktigt att fler studier görs på området. Att "arbeta med försörjningsstöd" definieras som att lönearbeta på socialtjänsten och utföra alla eller några av de arbetsuppgifter som inom kommunen hör till arbetet med försörjningsstöd.

Enkäten består av nio frågor. Den tar ca 5-10 minuter att besvara. Deltagandet är frivilligt och du som väljer att fylla i enkäten är helt anonym. Det insamlade materialet hanteras enbart av mig och det används enbart för studiens syfte.

Om du har frågor om studien eller vill ta del av undersökningens resultat är du varmt välkommen att höra av dig till mig på e-postadressen nedan.

Med vänlig hälsning,

Sofie Svensson

so1176bo-s@student.lu.se

Socialhögskolan

Lunds universitet

Bilaga 2: Enkät

Socionomstudenters intresse av att arbeta med försörjningsstöd

De första frågorna handlar om dig och din erfarenhet av arbete med försörjningsstöd. Markera det alternativ som passar bäst. Observera att kryssrutorna står *till vänster om* svarsalternativen.

1) Vilken är din könsidentitet?

- Man Kvinna Icke-binär Annat Vill ej uppge

2) Hur gammal är du?

- 0–23 år 24–28 år 29–35 år 36–45 år 46 år eller äldre

3) Vilken termin läser du på socionomprogrammet?

- Termin 1 Termin 2 Termin 3 Termin 4
 Termin 5 Termin 6 Termin 7

4) Vilket politiskt parti sympatiserar du i störst utsträckning med?

- Vänsterpartiet (V) Socialdemokraterna (S) Sverigedemokraterna (SD)
 Centerpartiet (C) Kristdemokraterna (KD) Liberalerna (L)
 Moderaterna (M) Miljöpartiet (MP) Feministiskt initiativ (FI)
 Annat parti Vet ej Vill ej uppge

5) Har du erfarenhet av att arbeta med försörjningsstöd? Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) räknas ej.

- Ja Nej Vet ej

Om ja: hur lång sammanlagd erfarenhet har du av att arbeta med försörjningsstöd? En månad motsvarar ca 4 veckors heltidsarbete.

- Mindre än 2 månader 2–5 månader 6–11 månader
 1–2 år Mer än 2 år Vet ej

6) Nedan följer fyra påståenden om arbete med försörjningsstöd. Gör ett kryss i rutan för det alternativ som bäst stämmer överens med din uppfattning. Ett kryss per påstående.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer till stor del	Instämmer helt
a) Arbete med försörjningsstöd är ett område som engagerar mig.	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jag är nyfiken på hur det är att arbeta med försörjningsstöd.	☐	☐	☐	☐	☐
c) Det är roligt att arbeta med försörjningsstöd.	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jag vill arbeta med försörjningsstöd.	☐	☐	☐	☐	☐

7) Nedan följer fyra påståenden om försörjningsstödssystemet. Gör ett kryss i rutan för det alternativ som bäst stämmer överens med din uppfattning. Ett kryss per påstående.

	Instämmer inte alls	Instämmer i stort sett inte	Varken eller	Instämmer till stor del	Instämmer helt
a) Det förekommer mycket bedrägeri bland mottagare av försörjningsstöd.	☐	☐	☐	☐	☐
b) Samhället har ett ansvar för att hjälpa personer som inte kan försörja sig själva.	☐	☐	☐	☐	☐

- | | Instämmer
inte alls | Instämmer i
stort sett inte | Varken
eller | Instämmer
till stor del | Instämmer
helt |
|---|--------------------------|--------------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------------------|
| c) Försörjningsstöd borde i större utsträckning kopplas till skyldigheter för bidragstagarna. | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| d) Vi borde behålla det försörjningsstödssystem som vi har i Sverige idag. | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

8) Nedan listas sex faktorer som kan påverka ens arbetsituation. Hur positiv/negativ är du till hur detta ser ut för socialsekreterare som arbetar med försörjningsstöd? Gör ett kryss i rutan för det alternativ som bäst stämmer överens med din uppfattning.

- | | Mycket
negativ | Ganska
negativ | Varken
eller | Ganska
positiv | Mycket
positiv |
|--|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| a) Arbetsuppgifter | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| b) Lön | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| c) Arbetsbelastning | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| d) Yrkets status | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| e) Möjlighet att utföra socialt arbete | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |
| f) Handlingsutrymme i arbetet | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ | ☐ |

9) Vilka tre faktorer kan i högst grad motivera dig att söka ett jobb? Kryssa i tre av rutorna.

☐ Arbetsuppgifter	☐ Lön	☐ Arbetsbelastning
☐ Yrkets status	☐ Möjlighet att utföra socialt arbete	☐ Handlingsutrymme i arbetet

Tack för din medverkan!

Bilaga 3: Tabeller

Den termin studenterna läser		
	Antal	Andel
Termin 2–4	148	70,8 %
Termin 5–6	61	29,2 %
Totalt	209	100 %

Tabell 20: Antalet respektive andelen studenter som läser termin 2–4 respektive termin 5–6. $N = 209$.

Studenternas partisympatier		
	Antal	Andel
Vänsterpartiet (V)	56	28,3 %
Socialdemokraterna (S)	44	22,2 %
Miljöpartiet (MP)	16	8,1 %
Centerpartiet (C)	15	7,6 %
Moderaterna (M)	14	7,1 %
Liberalerna (L)	7	3,3 %
Kristdemokraterna (KD)	6	3,0 %
Sverigedemokraterna (SD)	5	2,5 %
Feministiskt initiativ (FI)	5	2,5 %
Annat parti	1	0,5 %
Vet ej	29	14,6 %
Totalt	198	100 %

Tabell 21: Studenternas partisympatier. $N = 198$.